

CONCEPT Notulen Statenvergadering van 23 juni 2023

INHOUDSOPGAVE
Notulen 23 juni 2023

	Presentielijst	Pagina 4
1	Opening, mededelingen voorzitter en vaststelling agenda	Pagina 6
2	Toelating en installatie nieuw Statenlid en nieuwe burgercommissieleden	Pagina 6
3	Spreekrecht externen	Pagina 8
4	Vragenuur	Pagina 8
5	Notulen	Pagina 9
6	Voorraadagenda	Pagina 9
7	HAMERSTUKKEN	Pagina 9
7.1	G-23-002 Statenvoorstel inzake Eerste wijziging Legesverordening Limburg 2023, brief GS van 9-5-2023 (GS DOC-00472351)	Pagina 9
7.2	G-23-003 Statenvoorstel kredietbesluit project Stationsomgeving Beek-Elsloo, brief GS van 16-05-2023 (GS DOC-00479307)	Pagina 9
8	BEHANDELSTUKKEN	Pagina 9
8.1	Gewijzigd G-23-001 Statenvoorstel inzake Jaarstukken 2022, brief GS van 30-5-2023 (GS DOC-00490233)	Pagina 9
9	Afscheid gedeputeerden	Pagina 27
10	SCHORSING	Pagina 29
11	Benoeming en installatie nieuwe gedeputeerden	Pagina 29
12	Toelating en installatie nieuwe Statenleden	Pagina 36
13	Sluiting	Pagina 37

Presentielijst van de leden van Provinciale Staten van Limburg voor de vergadering van 23 juni 2023

Voorzitter

Roemer, E.G.M.

Statengriffier

Pregled, mr. A.O.J.

Leden

Partij

Aanwezig

Absil, mevrouw drs. M.G.J.A.C.

CDA

Berghorst, mevrouw mr. A.

PvdA

Bijnen, H.M. van

PVV

Bloi MA, J.M.

VVD

Bommel, C.P.G. van

BBB

Bosch, M. Th.

PVV

Claassen, drs. R.A.B.

PVV

Depondt-Olivers, mevrouw M.L.H.

CDA

Driessen, R.B.

Forum voor Democratie

Eijk, mevrouw W.P.J. van

VVD

Fischer, mevrouw A.M.J.N.

50PLUS

Franssen, R.F.R.P.

BBB

Gabriëls, drs. G.J.W.

GroenLinks

Goossen, I.J.G.

BBB

Hanegraaff, dr. M.C.

CDA

Heijnen, drs. E.H.J.

BBB

Hermans, L.J.

PVV

Huizing, J.

BBB

Jenneskens, MA, mevrouw M.T.P.

D66

Jetten, mevrouw T.G.M.

GroenLinks

Jiménez Hastenrath, mevrouw C.L.

PVV

Koopman M SEN, mevrouw S.N.

VVD

Kuiper, mevrouw L.Y.M.

SP

Kuntzelaers, J.J.M.

PvdA

Loomans, ir. P.J.M.

Partij voor de Dieren

Megens, B.J.M.H.

PVV

Mertens, mevrouw mr. K.G.M.

GroenLinks

Nijenhuis, D.J.

BBB

Nijskens, H.L.M.

VVD

Peters, A.C.P.

LOKAAL-LIMBURG

Plusquin, mevrouw P.S.M.L.

Partij voor de Dieren

Pol, mevrouw H.A. van der

BBB

Queisen, A.G.M.

BBB

Satijn, S.H.M.

VVD

Schoolmeesters, mevrouw A.M.A.

BBB

Schuuring BA, mevrouw E.A.

PvdA

Schyns MSc, P.F.M.

JA21

Smeets, C.A.H.

SP

Sol MSc, H.P.A.

GroenLinks

Theuns MSc, M.L.M.

CDA

Vaessen, L.A.P.	D66
Waajen-Crins, drs. mevrouw A.P.H.	CDA
Wesseling, mevrouw A.	D66
Wetemans, C.C.M.	BBB
Wolters Gregório, J.	SP

Het College van Gedeputeerde Staten

Roefs, mevrouw C.W.J.M.
Roemer, E.G.M. (voorzitter)
Roest, A.G.M.
Satijn, S.H.M.
Toorenborg, mevrouw M.M. van

Afwezig

Blijlevens, R.P.	JA21
Franssen, R.J.H.	LOKAAL-LIMBURG

Overige aanwezigen

Agendapunt 2

De heer C.J.P. Coumans (BBB)
De heer G.J. Heldens (FvD)
De heer F.J.R. Hoks (PVV)
De heer S.A.M. de Loijer (BBB)
De heer D.D.W. Pfoster (PVV)

Agendapunt 11

De heer M. van Caldenberg
Mevrouw E.A.M.B. Demollin-Schneiders
De heer L. Faassen
De heer J.J.M. Kuntzelaers
De heer S.H.M. Satijn
De heer M.L.M. Theuns

Agendapunt 12

De heer W.A.J. Ijpelaar (CDA)
De heer G.E.M. Pelzer (VVD)
Mevrouw L.C.C.M. Wolters (PvdA)
De heer D. Zeedzen (BBB)

Notulist

Het Notuleercentrum

1 Opening, mededelingen voorzitter en vaststelling agenda

De voorzitter: Ik open deze bijzondere vergadering, heet u allen van harte welkom en bijzonder, want het is de laatste vergadering van dit College. Ik zou zeggen: geniet er nog eventjes van. Ik heet ook iedereen op de publieke tribune van harte welkom, alsmede ook mensen die op een andere plek deze vergadering volgen en de vertegenwoordiging namens de pers. Fijn dat u er vandaag ook weer bij bent. Er loopt vandaag ook een fotograaf rond en die zal misschien ook wat vaker op de werkvloer aanwezig zijn, maar dat heeft natuurlijk alles te maken met het bijzondere karakter van deze vergadering, inclusief straks het benoemen van nieuwe Statenleden en commissieleden. Bij de opening van de vergadering van vandaag is een quorum vereist en de griffier en ik hebben voorafgaand aan de opening aan de hand van de presentielijst geconstateerd dat aan dit vereiste gelukkig is voldaan. Ik heb van de zijde van Provinciale Staten een afmelding van de heer Blijlevens en de heer Bloi heeft aangegeven even weg te moeten, had ik dat goed begrepen, rond de klok van tien eventjes de zaal te moeten verlaten. Dan weet u dat dat niet met de vergaderorde te maken heeft, maar dat hij dat keurig van tevoren heeft meegedeeld. Aan het indienen van ... Het dringende verzoek moties of amendementen tijdig digitaal aan te leveren als u voornemens bent deze mondeling in te dienen. Mocht er een hoofdelijke stemming zijn, dan zal ik daarvoor de volgorde bepalen. Dat doen we weer met deze grabbelton. De gelukkige van vandaag is de heer Claassen. Wij bespreken straks in ieder geval de jaarstukken 2022 en zoals met elkaar afgesproken gaat dat op basis van alfabetische volgorde van de partijen, bij welke partij we beginnen en vervolgens gaat het in alfabetische volgorde verder. Ook dat doen we bij loting. Dat is de andere grabbelton. We beginnen straks met de fractie van ... Kijk, nummer 1. Dan beginnen we bij BBB. Voor alle duidelijkheid, het spreken doen we weer vanaf het spreekgestoelte. Interrupties en dergelijke gebeuren gewoon conform het Reglement van Orde. Dat weet u inmiddels heel goed. Dan komen we bij de conceptagenda, bij het vaststellen. Kunnen we deze vaststellen zoals die is ingediend? Dat is het geval. Dan is conform besloten.

2 Toelichting en installatie nieuw Statenlid en nieuwe burgercommissieleden

De voorzitter: Dan komen we dadelijk toe aan de installatie van een nieuw Statenlid, maar dat kan pas als we afscheid hebben genomen ... Ik kijk even ... Ah, u zit op de publieke tribune. Eigenlijk is dat een beetje aan de vroege kant. U bent nog steeds Statenlid tot over een paar minuten. Maar dat is helemaal goed. Ik ga u toespreken, maar dat ga ik wel doen vanaf het spreekgestoelte. Geachte leden van Provinciale Staten, beste aanwezigen, geachte Eugène. Ach, kijk aan. Nou weten we helemaal precies ... Dat is wel helemaal mooi. Vandaag nemen we na 86 dagen Statenlidmaatschap – het is wat het is, maar om goede redenen, laat ik dat maar meteen zeggen – van u, mijnheer Heijnen, afscheid als fractielid van de fractie van BBB. De goede reden is dat u per 13 juni jongstleden zitting heeft genomen in de Eerste Kamer der Staten-Generaal. Daarmee bent u één van de zes Limburgse vertegenwoordigers in de Eerste Kamer. U zult straks niet helemaal alleen die kant op gaan namens Limburg. Dat weet u. Een collega die vandaag ook de laatste dag heeft als Collegelid zal u vergezellen en volgens mij gaat dat goedkomen. Eugène, in je ontslagbrief – een beetje een naar woord natuurlijk – schrijf je dat je met pijn in het hart afscheid neemt van jouw rol als volksvertegenwoordiger in Limburg en van de vele hartelijke en professionele mensen die je inmiddels hebt leren kennen. Dat is wat mij betreft wederkerig. Mensen zoals jij, die vanuit overtuiging en liefde voor Limburg welbewust kiezen voor een rol in het openbaar bestuur, zullen we per definitie zeker gaan missen. Maar je gaat gelukkig voor Limburg niet verloren. Uiteraard vertrouwen we erop dat jij je ook in Den Haag volledig gaat inzetten, maar hopen we echt wel een klein beetje meer voor Limburg, want elke regio telt en we weten hoe belangrijk het allemaal is; als we dan daar ambassadeurs voor onze mooie provincie hebben zitten, dan rekenen we er ook wel een klein beetje op dat u Limburg niet zult vergeten. Als accountant en fiscalist weet je immers namelijk als geen ander dat elke Limburger telt. Eugène, weet dat de bronzen deur van ons gouvernement altijd voor je open blijft staan. Dank voor de 86 dagen, maar nog veel meer dank dat je straks in de Eerste Kamer ons zult vertegenwoordigen en wat dat betreft voor de politiek behouden blijft. Ontzettend bedankt, heel veel succes en graag tot snel. Volgens mij hebben we daar een mooi cadeautje bij en volgens mij ook een heel groot applaus. Vanwege het afscheid zojuist van de heer Heijnen zal een nieuw

Statenlid toetreden tot Provinciale Staten. Volgens het proces-verbaal van het Centraal Stembureau van de verkiezingen van Provinciale Staten is dat de heer Zeedzen. Ter voldoening van hetgeen gesteld in het Reglement van Orde voor vergaderingen van Provinciale Staten is een commissie van drie leden ingesteld voor het onderzoek van de geloofsbrieven voor Statenleden, te weten mevrouw Jenneskens als voorzitter, mevrouw Mertens en de heer Schyns. Ten dienste van het onderzoek van de geloofsbrieven, overeenkomstig het bepaalde in het Reglement van Orde van de vergadering van Provinciale Staten, zijn overlegd een opgave van alle door hem of haar beklede openbare betrekkingen en een gewaarmerkt afschrift uit de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens waaruit de huidige woonplaats, geboortedatum en -plaats, alsmede Nederlanderschap en het niet uitgesloten zijn van kiesrecht blijken. Ik verzoek mevrouw Jenneskens als voorzitter van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven vanaf het spreekgestoelte verslag uit te brengen omtrent de gedane onderzoeken.

Mevrouw Jenneskens (D66): De Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven heeft de geloofsbrieven onderzocht van de heer Zeedzen en de commissie heeft die geloofsbrieven in orde bevonden. De heer Zeedzen is door de voorzitter van het Centraal Stembureau op 19 juni 2023 benoemd tot Statenlid. Deze benoeming is tijdig door hem aangenomen. De heer Zeedzen heeft een verklaring openbare betrekkingen aangereikt. Vervolgens heeft de commissie aan de hand van een uittreksel uit de Basisregistratie Personen vastgesteld dat hij voldoet aan alle in de Provinciewet gestelde eisen. Er is niets gebleken van met het lidmaatschap van Provinciale Staten onverenigbare betrekkingen. De commissie adviseert Provinciale Staten dan ook om de benoemde op grond van de relevante wettelijke bepalingen toe te laten tot Provinciale Staten.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jenneskens, en ik wil graag de leden van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven danken voor de verrichte werkzaamheden. Overeenkomstig het verslag van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven constateer ik dat er geen wettelijke beletselen zijn om het kandidaat-Statenlid te benoemen. Ik verzoek de bodes het kandidaat-Statenlid naar de interruptiemicrofoon te begeleiden. Aan de orde is de beëdiging, respectievelijk het afleggen van de verklaring en belofte, overeenkomstig artikel 14 van de Provinciewet. Daartoe leggen alle nieuw te benoemen leden in handen van de voorzitter de in artikel 14 van de Provinciewet voorgeschreven eed, respectievelijk verklaring en belofte af. De heer Zeedzen heeft aangegeven de verklaring en belofte af te willen leggen. De Gedragscode Bestuurlijke Integriteit is al op een eerder tijdstip ondertekend. Ik zal zo meteen de tekst van de verklaring en belofte voorlezen en uw antwoord dan door te zeggen: 'Dat verklaar en belooft ik.' Ik doe dat bij de interruptiemicrofoon. 'Ik verklaar dat ik, om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en belooft dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik belooft dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen.'

De heer Zeedzen (BBB): Dat verklaar en belooft ik.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kan ik u hiermee als eerste feliciteren, vast en zeker onder luid applaus en, zoals we dat vanmorgen hebben afgesproken, schors ik de vergadering voor twee minuten.

[SCHORSING]

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. We zijn nu aangekomen bij de installatie van vijf nieuwe burgercommissieleden. Ik verzoek de bodes om de nieuw te installeren burgercommissieleden naar de interruptiemicrofoon te begeleiden. Aan de orde is de beëdiging, respectievelijk het afleggen van de verklaring en belofte overeenkomstig de Provinciewet. Daartoe leggen alle nieuw te benoemen burgercommissieleden in handen van de voorzitter de in de Provinciewet voorgeschreven eed,

respectievelijk verklaring en belofte af. De Gedragscode Bestuurlijke Integriteit is al getekend door alle te installeren burgercommissieleden. Ik zal zo meteen de tekst van de eed en de verklaring en belofte voorlezen bij de interruptiemicrofoon. Ik noem vervolgens één voor één uw namen. U stapt dan naar voren naar de interruptiemicrofoon om de eed of de belofte af te leggen. Als u de eed aflegt, dan steekt u twee vingers van uw rechterhand op, zeggend: 'Zo waarlijk helpe mij God almachtig.' De burgercommissieleden die kiezen voor de verklaring en belofte, die zeggen: 'Dat verklaar en beloof ik.' De eed luidt als volgt: 'Ik zweer dat ik, om tot burgercommissielid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgercommissielid naar eer en geweten zal vervullen.' De verklaring en belofte luidt: 'Ik verklaar dat ik, om tot burgercommissielid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgercommissielid naar eer en geweten zal vervullen.' De heer Pfoster, even bij de microfoon, zodat iedereen het goed kan horen.

De heer Pfoster (PVV): Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Hoks.

De heer Hoks (PVV): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De voorzitter: Dank u wel. De heer De Loijer.

De heer De Loijer (BBB): Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Coumans.

De heer Coumans (BBB): Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Heldens

De heer Heldens (Fvd): Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Daarmee kan ik u als eerste van harte feliciteren en ook vooral heel veel plezier wensen in deze prachtige functie. Ik schors wederom de vergadering voor twee minuten.

[SCHORSING]

3 Spreekrecht externen

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. Er hebben zich geen insprekers voor deze vergadering gemeld.

4 Vragenuur

De voorzitter: Dat geldt ook voor het vragenuur.

5 Notulen

De voorzitter: Ik stel aan de orde de notulen, om die vast te stellen, van de vergadering van 12 mei 2023, om die ongewijzigd vast te stellen. Ik kijk even rond. Dat kan gebeuren. Dan is conform besloten.

6 Voorraadagenda

De voorzitter: Aan de orde is de voorraadagenda. Provinciale Staten wordt voorgesteld om de voorraadagenda gewijzigd vast te stellen. Ik kijk even rond. Ik kan constateren dat dat gebeurd is. Bij deze.

7 HAMERSTUKKEN

7.1 G-23-002 Statenvoorstel inzake Eerste wijziging Legesverordening Limburg 2023, brief GS van 9-5-2023 (GS DOC-00472351)

De voorzitter: Dan komen we bij de hamerstukken. Als eerste het hamerstuk G-23-002, Statenvoorstel inzake Eerste wijziging Legesverordening Limburg 2023 en een brief van GS van 9 mei 2023. Conform besloten.

7.2 G-23-003 Statenvoorstel kredietbesluit project Stationsomgeving Beek-Elsloo, brief GS van 16-05-2023 (GS DOC-00479307)

De voorzitter: Agendapunt G-23-003, Statenvoorstel kredietbesluit project Stationsomgeving Beek-Elsloo en de brief van GS van 16 mei 2023. Ook dit voorstel: conform besloten.

8 BEHANDELSTUKKEN

8.1 Gewijzigd G-23-001 Statenvoorstel inzake Jaarstukken 2022, brief GS van 30-5-2023 (GS DOC-00490233)

De voorzitter: Dan komen we bij de behandelstukken en aan de orde is het gewijzigd G-23-001, Statenvoorstel inzake de jaarstukken 2022 en de brief van GS van 30 mei 2023. Bij de behandeling wordt dus de volgorde aangehouden, op alfabetische volgorde. We hebben straks bij loting bepaald dat we ook bij nummer 1 beginnen. Dat betekent dat in de eerste termijn ik als eerste het woord ga geven aan de fractie van de BBB. Ik kijk even ... De heer Zeedzen. Dat is heel mooi. In de eerste vergadering bij het eerste agendapunt direct uw maidenspeech. Dat kunnen niet veel mensen nazeggen. Succes. Aan u het woord.

De heer Zeedzen (BBB): Voorzitter, het is als nieuwe fractie in deze Staten wellicht nog complexer om het 460 pagina's tellende document te analyseren, al was het maar vanwege het feit dat het document terugkijkt naar een periode die grotendeels buiten ons gezichtsveld heeft plaatsgevonden. Ondanks de zorgvuldige samenstelling van het document kijken wij ernaar uit om de overstap te maken naar verdere digitalisering van de stukken in de toekomst, zoals deze nu al voor de begroting en de voorjaarsnota van 2023 beschikbaar zijn. Na een grondige analyse van de indicatoren, ofwel de beoogde resultaten die aan het begin van het boekjaar 2022 werden vastgesteld, kunnen we concluderen dat we gemiddeld vergelijkbare scores behalen in vergelijking met voorgaande jaren. We hebben 193 groene vakjes behaald, wat overeenkomt met 84% van de doelstellingen, 25 oranje vakjes en 11 rode vakjes, wat resulteert in 5%. Binnen de rode vakjes, die staan voor niet-gerealiseerde resultaten, vallen met name de programma's OV/Railagenda en bereikbaarheid mobiliteit op. Respectievelijk 38% en 18% van de doelstellingen binnen deze programma's zijn niet behaald. Het is opmerkelijk dat deze twee onderwerpen direct van invloed zijn op het dagelijks leven van de Limburgers. In de beantwoording op de eerder gestelde schriftelijke vragen hebben we kunnen lezen dat er verschillende factoren zijn die hebben bijgedragen aan deze resultaten. Zo

zijn er personeelstekorten geweest binnen het openbaar vervoer, is de opwaardering van de Maaslijn uitgesteld en hebben we te maken met een financieel debacle rondom het project Tram Maastricht-Hasselt. Hoewel er in verstrekte antwoorden enkele mitigerende maatregelen worden genoemd, moeten we concluderen dat deze slechts gedeeltelijk bevredigend zijn. Er zal meer inspanning nodig zijn om de doelstellingen te behalen en de negatieve gevolgen voor de Limburgers te minimaliseren. Mogelijk heeft ook een te ambitieuze planning bijgedragen aan deze resultaten. Deze ambitieuze planning zien we ook terug in de cijfers zelf. Enerzijds zijn we verheugd over het positieve resultaat dat ons in staat stelt om extra reserves op te bouwen. Anderzijds constateren we dat het resultaat grotendeels te danken is aan kostenposten die aanvankelijk te hoog waren geraamd of niet volledig zijn uitgevoerd, wat heeft geleid tot onderbesteding. In de ontvangen antwoorden wordt verwezen naar het zogenaamde planningsoptimisme en de toezegging dat er in de toekomst strenger zal worden gestuurd op realistisch begroten bij aanvang van projecten. Als BBB-fractie vragen wij ons dan ook af hoe dit voornemen concreet zal worden gerealiseerd en waarom het tot op heden nog altijd niet gelukt om strakker te sturen op realistisch begroten. Het is belangrijk dat er lessen worden getrokken uit het verleden en dat er concrete maatregelen worden genomen om dit probleem aan te pakken. Wij zijn ervan overtuigd dat het essentieel is om een realistische planning en begroting op te stellen, zodat we kunnen zorgen voor een verantwoord gebruik van middelen en een effectieve uitvoering, zeker nu ook in de provincie het geld niet meer tegen de spreekwoordelijke plinten opklotst. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Zeedzen. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Depondt namens de fractie van het CDA.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Voorzitter, in 2022 hebben dit College en het CDA een stevige discussie gevoerd over de financiële positie van de Provincie Limburg. Als we het resultaat van 2022 bekijken was die discussie zeer zeker niet overbodig, want dit College benoemde al vrij snel na haar aantreden twee jaar geleden het financieel risicomanagement zo ongeveer als speerpunt nummer 1. Het deed het voorkomen – en dat haalde zelfs goed de media – alsof deze provincie zonder forse bijsturing richting financiële afgrond koerste, oftewel zo arm zou worden als een kerkrat. Er kwam in het najaar 2021 een negatieve begroting voor 2022, die alvast op voorhand gedicht moest worden met een groot overschot over 2021, wat via een amendement van het CDA overigens werd gecorrigeerd. Vervolgens is het jaarresultaat 2022 maar liefst € 129 miljoen. Als we de hele overboekingsportefeuille mee zouden tellen – die is immers € 103 miljoen en niet € 67 miljoen – dan zou het resultaat bijna € 200 miljoen zijn. In het najaar 2022 kwam er opnieuw een begroting die financiële rampspoed voorspelde en een winstwaarschuwing gaf aan het nieuwe College: ga er maar vast van uit dat er veel minder extra te besteden valt dan vier jaar geleden. Dit zonder daarbij te vermelden dat diverse structurele kostenposten al in de meerjarenbegroting waren verwerkt en dus helemaal niet meer gedekt hoefden te worden uit extra ruimte. Dat noemden wij appels en peren. Kijken we naar de laatste prognoses voor de komende jaren, dan verschillen die qua ruimte helemaal niet zoveel als vier jaar geleden. Voorzitter, als CDA zijn wij een groot voorstander van een gedegen financieel beleid. Dat geeft onze burgers immers de garantie dat wij ook in de toekomst kunnen blijven investeren in Limburg en de Limburgers. Dat laatste is ons doel. Een gezond financieel beleid is een belangrijke randvoorwaarde, maar ook niet meer dan dat. Het is geen doel op zichzelf. We hebben voor een Nederlandse provincie een stevig eigen vermogen, dat we voor Limburg kunnen inzetten. We zijn geen spaarclub en we willen ook niet die zwerver worden met miljoenen op de bank. Om te kunnen blijven investeren vanuit een gedegen financieel beleid is reëel begroten en een reële planning een must.

De voorzitter: De heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Ja, voorzitter, ik hoor ...

De voorzitter: Misschien kunt u even een andere microfoon pakken, mijnheer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Ja, hij doet het nu.

De voorzitter: Hij doet het weer?

De heer Claassen (PVV): Ik hoor de fractievoorzitter van het CDA voorsorteren op wat komen gaat, waarin u zichzelf rijk aan het rekenen bent om die € 100 miljoen uit de immunisatiereserve te trekken. Vindt u dat niet een beetje opportuun, om dat nu al zo tentoon te spreiden, van 'we hebben geld zat', terwijl dat niet zo is, maar wel al voor te sorteren om ons nog armer te maken dan dat we misschien al zijn.

De voorzitter: Mevrouw Depondt.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Voorzitter, we hebben het nu over de jaarstukken en dus over de financiële positie van deze Provincie en daar reageer ik op. Of wij meer geld willen gaan uitgeven ... Ik zou willen voorstellen dat de heer Claassen dat bewaart voor het debat volgende week.

De voorzitter: De heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Ja, dank, voorzitter. Dat is dus precies mijn punt. Dan vraag ik u niet voor te sorteren om te vertellen hoe goed het allemaal is, u dan ook te houden bij de jaarstukken en niet een vooruitblik te geven op dat u al een heleboel geld uit de spaarpot gaat trekken.

De voorzitter: Mevrouw Depondt.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): U hoeft zich daar geen zorgen over te maken. Als u mijn verdere betoog afwacht, dan zult u daar waarschijnlijk heel gelukkig van worden.

De voorzitter: Gaat u verder, mevrouw Depondt.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Hoop ik. Nou, ik zei al: de vraag ... Als ik nu naar de jaarstukken kijk, hè, ervan uitgaande dat we eerst een negatieve begroting hadden en nu bijna € 200 miljoen over, waarvan in elk geval een deel wordt doorgeschoven, dan roept dat vraagtekens op over de kwaliteit van begroten en plannen. BBB had het er daarnet ook al over. Hoe begroten wij nou aan de voorkant? Dat je dat met een bepaalde marge doet, dat is prima. Dat is ook acceptabel. Je moet kunnen schuiven en je moet ook nieuwe ontwikkelingen kunnen opvangen. Maar het roept wel de vraag op, in relatie tot de presentatie van ons financiële perspectief, wat hier nou juist is. Als je het dan hebt over sturing, financiële sturing, dan is het wel een beetje vreemd als je aan de ene kant roept dat je zo arm wordt als een kerkrat, om vervolgens bijna € 200 miljoen over te houden. Voorzitter, terecht wees en wijst dit College ook op de discussie die gaande is over een mogelijk andere verdeling van het Provinciefonds en de consequenties die dat voor ons zou kunnen hebben. De teneur van alle stukken is: wij gaan er minder uit krijgen, maar er komen tegelijkertijd ook allerlei, laten we zeggen, meer tijdelijke fondsen bij het Rijk beschikbaar voor specifieke doelen. Dan zou je verwachten in financiële sturing dat je het dan niet alleen hebt over de daling van het Provinciefonds, maar ook over de mogelijkheden die die andere fondsen dan gaan hebben. Want hebben wij dan geen ambities als het gaat over die andere fondsen? Voorzitter, het gaat ons er nu niet over om de discussie te voeren of dat juist is of niet. Ik ben het met de heer Claassen eens: dat is ook iets dat we wellicht volgende week kunnen doen. Maar het gaat meer om de financiële sturingsvraag: hoe de Provincie Limburg gaat meebewegen met wat een veranderend financieringsmechanisme vanuit het Rijk lijkt te gaan worden. Dan alleen maar naar het minder kijken en niet naar alternatieven is wellicht een wat smal perspectief. We zijn dan ook blij met de brief van het IPO van 5 juni, die mevrouw Van Toorenburg namens dit College ten volle heeft onderschreven, want deze wijst niet alleen terecht op de noodzaak het totale palet aan inkomsten van Provincies integraal te wegen, maar ook op de grote opgaven die nu voorliggen en op de huidige verdeelmechanismen, die haaks staan op de constatering in rapporten zoals 'Heel Nederland telt', dat er geen gelijke verdeling in voorzieningen is in Nederland. Als dat laatste ons doel is, gelijke verdeling, en ik

denk dat dat dat zou moeten zijn, dan is een daling van ons aandeel in het Provinciefonds zonder enig zicht op het bredere perspectief van opgaven en middelen onacceptabel. Als we het onacceptabel vinden, dan is dat wat we uitdragen en niet zoals nu ook weer in de Voorjaarsnota – dat is wel alvast even een voorschotje naar volgende week – het bijna als een gegeven te beschouwen dat we er financieel op achteruitgaan. Voorzitter, uiteraard zullen wij instemmen met deze jaarstukken, want € 200 miljoen over is natuurlijk altijd nog beter dan andersom. Wij zullen het nieuwe College vragen te komen met een reëel financieel perspectief, bezien vanuit de ambitie voor Limburg nu en straks. Een perspectief dat die ambitie vertaalt in doelen rond middelen die daarvoor nodig zijn, vanuit gezonde eigen kracht, maar ook met een focus op het recht van elke Nederlandse burger om door de nationale overheid gelijk behandeld te worden als het gaat om collectieve voorzieningen. De Limburgers worden daarin niet gelijk behandeld. Werk aan de winkel dus voor uw opvolgers. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Depondt. Dan geef ik nu het woord aan de heer Driessen namens Forum voor Democratie. Ik constateer dat de heer Driessen onderweg is. U ging al van tien naar één minuut. Dit was wel heel erg doorgeslagen. Ik geef u graag het woord.

De heer Driessen (FvD): Ja, voorzitter, dank u wel. Aangezien wij een aantal spannende vergaderingen voor de boeg hebben, hebben we inderdaad besloten om van tien naar één minuut te gaan, want dat moet ook wel kunnen. Twee kleine onderwerpen die ik wil aansnijden. Dat betreft het feit dat we van de BBB hoorden dat het een lastig concept is om 400 pagina's door te harken over dingen die al een keer gebeurd zijn. Dat vonden wij ook vier jaar lang. Dus ik hoop dat we de ingeslagen weg van een andere P&C-cyclus, dat goed neerschrijven en zorgen dat het iets interactiever wordt, kunnen voortzetten. Tevens heb ik ook de wens ... Of ik spreek de wens hier uit dat we zoals we hebben afgesproken al een aantal jaren en daar ook problemen van hebben ondervonden als we dat wel doen ... Dat we kunnen zorgen dat een batig resultaat van een jaar niet zomaar aan cadeautjes gespendeerd wordt, maar dat we dat netjes in een goede volgorde terugstorten naar de reserve. Tot zover voor nu, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Driessen. Dan geef ik nu het woord aan de heer Sol namens de fractie van GroenLinks en ook voor de heer Sol is het zijn maidenspeech.

De heer Sol (GroenLinks): Dank u, voorzitter. Laat ik beginnen met namens de fractie van GroenLinks mijn waardering toch wel uit te spreken voor de stukken. De jaarrekening mag dan misschien niet het meest aangename leesvoer zijn, maar het is wel heel inzichtelijk. Inhoudelijk: we zitten natuurlijk met een ongekend grote onderbesteding, 17%. Uiteraard roept dat vragen op, zeker ook omdat in 2023 we verder gaan praten over de nieuwe coalitie en het risico ook bestaat dat die achterstand zich voortzet. Ik geef twee kleine voorbeelden. Los van of het de oplossing van alles is, maar we willen heel graag innovaties in de landbouw en voor de beschikbare budgetten zijn we in staat om € 14,4 miljard te laten liggen. We hebben afspraken gemaakt over versterking van natuuruitbreiding van Areaal, 1.000 hectare. Nou, in de technische discussie was het de vraag van: is het nou nul of is het een klein beetje min of een klein beetje plus? Maar in ieder geval is het geen plus. Het College refereert aan planningsoptimisme. Ik snap heel goed – ik gebruik zelf ook vaak de term 'noodzakelijk optimistisch' – dat we optimistisch willen en moeten zijn, maar we moeten ook wel reëel zijn. Mijn vraag aan het College dan wel aan het nieuwe College – ik weet niet precies wat er in het overdrachtdossier komt te staan – is welke ideeën er zijn om te voorkomen dat we ons toch elke keer van alles voornemen en dat dan uiteindelijk niet of niet voldoende lukt. Mijn tweede opmerking gaat over de KPI's. De collega van de BBB heeft keurig netjes alle groene, oranje en rode stoplichtjes opgesomd, maar in de twee voorbeelden die ik aanhaalde staan alle stoplichten op groen. Normaal gesproken verwacht je dan dat je veilig de overkant haalt, maar dat lijkt hier toch niet helemaal het geval. Als we constateren dat we enorm achterlopen met onze uiteindelijke echte planning, dan is het raar dat zo'n stoplicht op groen staat, dus ik denk ook dat we met elkaar discussie moeten voeren en ook daar hoop ik dat het College of het nieuwe College daar goede ideeën over aanreikt, over hoe we de stoplichten uiteindelijk beter laten

aansluiten bij wat we echt willen, namelijk het maatschappelijk rendement van de budgetten die deze Provincie tot zijn beschikking heeft. Daar wil ik het graag bij laten.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Sol. Dan geef ik nu het woord aan de heer Schyns namens de fractie van JA21 en ja, ook voor hem is het de maidenspeech.

De heer Schyns (JA21): Geachte voorzitter, beste collega's en vooral beste Limburgers. 'Het moet echt anders.' Dat was de verkiezingsslogan van JA21 en als nieuwkomer in de Limburgse politiek willen wij vooral een conservatief liberaal geluid laten horen. We zijn er trots op dat de inwoners gekozen hebben voor JA21 en dat we die kiezers met twee Statenzetels mogen vertegenwoordigen. We zijn een realistische partij die staat voor vrijheid, democratie, ondernemerschap en veiligheid. We zijn vastbesloten om ons constructief in te zetten voor het welzijn van alle Limburgers. Als vertegenwoordiger van het prachtige Limburg wil ik graag enkele belangrijke onderwerpen bespreken die volgens JA21 van essentieel belang zijn voor onze provincie. De opdracht waar wij hier als Provinciale Staten gezamenlijk voor staan is een economische opdracht, het belang van Limburg, onze mensen, onze ondernemers staat dan voorop. Laten we beginnen met een fundamenteel principe dat de ruggengraat vormt van een florerende economie: ondernemerschap. Limburg heeft al bekend gestaan om zijn ondernemersgeest en innovatieve kracht. Neem bijvoorbeeld onze agrarische sector, de Brightlands-campusen en alle startups die daar om de hoek komen kijken. Een economische krachtpatser in de regio. Waarom niet? Onze provincie ligt centraal in de landendriehoek met steden in het Duitse en Belgische grensgebied in de nabijheid, met de A2 en de A73, onze levensaders door de provincie en met de recent gerenoveerde start- en landingsbaan ons eigen Maastricht Aachen Airport. Inwoners uit de andere provincies zien Limburg ook als een natuurlijk vakantiegebied. Volop ruimte voor de toeristische sector, met bijvoorbeeld de Maasplassen om zich te ontwikkelen. Kans na kans moet en kan beter benut worden. Om onze provincie te laten bloeien moeten we ondernemers de ruimte geven om te ondernemen. Dit betekent niet alleen de grote bedrijven en de multinationals die de Limburgse economie rijk is, maar vooral het mkb, de banenmotor van onze economie. Een sector die het de afgelopen jaren hard te verduren had zonder dat zij hier iets aan konden doen: de corona, de stikstofcrisis, het klimaat, energie. U kent het riedeltje wel. Dit betekent dat we de bureaucratie moeten verminderen en hen moeten bevrijden van overmatige regelgeving daar waar het kan. Laten we zorgen voor een stimulerend ondernemersklimaat, waarin nieuwe ideeën kunnen gedijen en bedrijven kunnen groeien. Lagere lasten voor de risiconemers is een essentieel onderdeel van een gezond ondernemersklimaat. We moeten ervoor zorgen dat ondernemers de vruchten kunnen plukken van hun harde werk en innovatie. Dit betekent dat we moeten streven naar een rechtvaardig belastingstelsel dat ondernemers ondersteunt en hen de middelen geeft om te groeien en banen te creëren. Eén van de kernpunten die we naar voren willen brengen, is het belang van werken en het weer laten lonen daarvan, vooral voor de middenklasse. De middenklasse vormt het fundament van onze samenleving en het is van groot belang dat die klasse het goed gaat. Helaas hebben veel gezinnen het gevoel dat ze te weinig perspectief hebben en vastzitten in een systeem waarin belastingen hoog zijn en lonen achterblijven bij de stijgende kosten en levensonderhoud. Dat gevoel is terecht. Vrijheid is een waarde die diepgeworteld zit in het DNA van de Limburgers. De politieke ideologie van JA210 is conservatief liberalisme, maar wat houdt dat nou in? Vrijheid in de breedste zin van het woord, waarin elk individu de ruimte heeft om zijn eigen leven vorm te geven. Bij ons is iedereen gelijkwaardig. We moeten ons blijven inzetten voor het behoud en de versterking van onze vrijheden, zowel op individueel als collectief niveau. Daarom is het van groot belang dat we onze tradities en cultuur en erfgoed koesteren. JA21 is ook een partij die voor de uitbreiding van de democratie is. We zijn voorstander van referenda bij belangrijke en controversiële onderwerpen. Om onze provincie veilig en leefbaar te houden, moeten we harder optreden tegen criminaliteit. Limburg scoort momenteel het allerslechtst op het gebied van de criminaliteitspreventiecijfers. We kunnen het niet tolereren dat onze inwoners zich onveilig voelen in hun eigen gebied. Door te investeren in veiligheid, de samenwerking met de politie te versterken en duidelijke grenzen te stellen, kunnen we een veiligere omgeving creëren voor alle Limburgers. Dit omvat mede het aanpakken van georganiseerde criminaliteit en drugshandel, die onze gemeenschappen ontwricht en schade toebrengt aan de economie en het milieu, door bijvoorbeeld dumping in de natuur van drugsafval.

We moeten onze unieke troeven benutten en ons richten op het creëren van kansen en welvaart voor de inwoners van onze provincie creëren. Maar ook een provincie die zich bezighoudt met kerntaken, die er is voor de inwoners die het nodig hebben en hun ondersteuning biedt. Een vangnet, maar zeker geen hangmat. Inleidend naar onze bespreking van de jaarstukken van 2022 willen we graag wijzen op positieve ontwikkelingen: het behalen van het begrotingsresultaat van € 129 miljoen. Eén van de meevallers die hebben bijgedragen aan dit begrotingsresultaat, is het ontvangen van het dividend van Enexis. JA21 is van mening dat deze meevaller bij voorkeur zou moeten worden besteed aan de versterking van het elektriciteitsnetwerk, zoals ook beschreven in het nieuwe Collegeprogramma. Door deze extra middelen te investeren in de verbetering van onze elektrische infrastructuur kunnen we vooruitgang realiseren en de provincie Limburg nog beter positioneren voor een toekomst van duurzame groei en welvaart. Daarnaast hebben we te maken gehad met een andere meevaller, de verkoop van het bedrijfsonderdeel, wat heeft geleid tot een eenmalige baten. JA21 is hier van mening dat het niet verstandig is om dit soort incidentele meevallers te gebruiken voor structurele uitgaven. JA21 zou de incidentele baten graag terug zien gaan naar de algemene reserve, zodat de Staten de regie kan houden over de uitgaven. Wat JA21 betreft, zouden we de incidentele baten morgen gebruiken voor het realiseren van een SMR, een kleine kerncentrale. Dit past ook binnen het coalitieakkoord, waarin ingezet wordt op provinciaal energiebedrijf. Tot slot wil ik graag benadrukken dat Limburg een toekomst heeft en wat ons betreft een prachtige toekomst. Hebben we al niet de beste kaarten in handen, we hoeven ze alleen maar opnieuw te schudden, want het moet echt anders. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Schyns. Dat is nou het voordeel van een maidenspeech, dat niemand kan interromperen, dat je gewoon een inleiding van zeven minuten houdt, om vervolgens nog één minuut over de jaarrekening te spreken. Maar dat is uw goed recht. Heel slim. Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de heer Peters namens de fractie van LOKAAL-LIMBURG en ook voor de heer Peters is het zijn maidenspeech.

De heer Peters (LOKAAL-LIMBURG): Ja, dank u wel, voorzitter. Geachte Statenleden, ik heb niet zoveel te vertellen over de jaarrekening. We hebben de technische vragen keurig beantwoord gekregen. We zijn er nog een paar aan het bestuderen, maar ik wil mij beperken tot het amendement dat ik heb ingediend, eigenlijk als het ware uitgelokt door het coalitieprogramma, dat voor een mooie, prachtige leefomgeving is. Toen dacht ik: ja, daar kun je dan mooi even op inzoomen door even te zeggen: laten we beginnen met de leefomgeving in de openbare ruimte, waar ook de Provincie verantwoordelijk voor is. Daar heb ik dus wat overleg mee gehad, met het wegbeheer, om te kijken: wat doet de Provincie nou aan het wegbeheer, aan het aanpakken van het zwerfvuil? Nou, daar geven ze € 40.000 per jaar voor uit voor twee beurten. Toen heb ik even uitgerekend: daar zou nog een beurt bij kunnen, want als je op plaatsen komt in het Limburgse, dan zie je daar nogal wat zwerfvuil liggen. Ga maar eens met je kinderen naar een of ander pretpark. Dan denk je: nou, hier kan wel wat opgeruimd worden. Daarnaast zijn wij ook van mening dat wij in ieder geval moeten denken aan onze hele leefomgeving en dat we een voorbeeld moeten geven aan de gemeenten. Ook roepen wij op om de boetes die nu allemaal naar het Rijk gaan, de boetes voor milieuovertredingen, zal ik ze maar noemen; die zou ik graag bij de gemeenten en de provincie willen hebben, waardoor we dat kunnen gebruiken om ook het zwerfvuil op te ruimen. Dus ik ga alleen even voorlezen wat het amendement precies inhoudt en dat is: dat naast het Rijk en de gemeenten ook de provincies in de aanpak en bestrijding van het probleem een rol hebben, wij onze inwoners een positief signaal willen geven als we eenmalig een bedrag van € 75.000 vrijmaken, te besteden aan extra schoonmaak van de provinciale wegen, de bermen en provinciale gronden, voorlichting preventief door een promotiefilm te maken onder de noemer 'Houd uw provincie schoon' en dat onderzoek gedaan moet worden naar de opgelegde boetes op het dumpen van vuil en om dit in ieder geval ten goede te laten komen aan de gemeenten en de provincie. Dat is eigenlijk de oproep. Dit is een klein bedrag, als ik hoor over hoeveel miljoen er hier gesproken wordt. Dit is een klein bedrag om in ieder geval het voorbeeld te geven aan iedereen en ook daarvoor een oproep te doen via een promotiefilmpje om samen te zorgen dat we dat zwerfvuil stuk doen, want dat is de grootste ergernis van onze Limburgers en daar staan we voor. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Peters. Het amendement is inmiddels rondgedeeld. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Schuurin namens de Partij van de Arbeid.

Mevrouw Schuurin (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Bij de jaarstukken van 2022 zien wij een Provincie die voor lastige uitdagingen stond, maar ook eentje die ook echt voortvarend aan de slag is gegaan. Bij de laatste jaarstukken, opgesteld door dit College, willen wij graag stilstaan bij een aantal zaken die wat ons betreft zeker nog wat opvolging nodig hebben of die wij hebben gemist in deze jaarstukken. Om te beginnen gaat het om het Omgevingsfonds rondom Chemelot. Bij het vaststellen van de begroting 2021 heeft de PvdA een motie ingediend die GS verzoekt om een plan te ontwikkelen om omwonenden actief te betrekken bij de duurzame toekomst van Chemelot en om een leefbaarheidsfonds op te richten. In de jaarstukken lezen wij verder niks terug over de voortgang op dit punt en we zouden graag wat meer informatie willen over hoe dat daar nu mee staat. Het tweede punt gaat over circulaire economie. Bij het vaststellen van het beleidskader op dit onderwerp is een amendement aangenomen dat de ambitie behoorlijk heeft aangescherpt en stelt dat we streven naar een Limburgse economie die in 2030 50% minder primaire grondstoffen gebruikt en die in 2050 volledig circulair is. Het hoofdstuk over circulaire economie is behoorlijk lang. Er staat heel veel in en veel projecten, maar er wordt eigenlijk niet gereflecteerd op deze aangescherpte langetermijnambitie. Waar staan we als het gaat om die 50% reductie? Op welke wijze is uitvoering gegeven aan dit amendement? Klopt het dat dat een beetje mist nog in de rapportage hierover? Is dat omdat het eigenlijk niet mogelijk is op dit moment om daarover te informeren? We zouden daar graag wat meer over weten. Ook missen wij een aantal zaken in de jaarstukken, met name op het gebied van OV, bijvoorbeeld als het gaat over de Maaslijn. Zo staat er bijvoorbeeld dat er in 2022 eindelijk duidelijkheid gekomen is over het verlengen van de OV-concessie ten behoeve van het dekken van het schadebedrag van de Maaslijn. Er staat ook dat hier een juridische toets moet plaatsvinden en dat dat advies verkrijgen ruim twee jaar geduurd heeft. We hebben het nog even teruggezocht. Volgens mij zijn wij daar nog niet expliciet over geïnformeerd. Er staat nog een toezegging open op dat punt. Kunnen wij dat nog verwachten op korte termijn. Zeker ook over die juridische check? Is die nog extra nodig. Hoe is dat in relatie tot het advies van de Europese Commissie? Daar zouden we graag wel wat meer over horen. Dan het hoofdstuk natuur. We lezen dat vanwege het beëindigen van het natuurcollectief Natuurrijk Limburg - IKL een overstap naar de Boshoeke is gefaciliteerd voor voormalige leden. Wij zijn blij dat er een alternatief gevonden is, maar hebben wel nog een vraag over de afhandeling van het faillissement van IKL. Wij hebben voor 2022 nu een alternatief. Voor 2021 was er een tijdelijke oplossing gevonden, maar voor werk wat in 2020 is uitgevoerd, is er wat ons betreft nog een open eindje. Wij hebben geld overgemaakt naar het natuurcollectief. Deze zouden het uitkeren aan particuliere grondeigenaren die natuurbeheerwerk hebben uitgevoerd. Maar net in deze maand viel het faillissement, waardoor dat geld nooit is uitgekeerd. Dat faillissementsproces loopt nog. Dat voelt een beetje als een gebed zonder einde. Wij vroegen ons af of daar al meer over bekend is en of het niet toch mogelijk is om voor deze relatief kleine groep als Provincie in ieder geval een oplossing te zoeken. Als laatste hebben we nog een vraag over VTH, want bij de hoofdstukken over VTH zien we eigenlijk meerdere doelstellingen die op oranje blijven staan vanwege capaciteitsproblemen. Wij vroegen ons even af: gaat het expliciet over capaciteitsproblemen bij de Provincie of bij de RUD en zijn dat zaken die voor 2023 ook nog een risico vormen of die in de nieuwe begroting en de begroting van de RUD eigenlijk zijn verbeterd? Tot zover voor de eerste termijn, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. U merkt overigens dat de microfoon een klein beetje hapert. Dat ligt niet aan u, maar de technische dienst wordt even gevraagd om dadelijk nog even te assisteren, want het is af en toe even vervelend als het zo blijft. Dan geef ik nu het woord aan de heer Claassen namens de fractie van de PVV.

De heer Claassen (PVV): Ja, maak de borst maar nat. Normaal als we de jaarstukken behandelen en de voorjaarsnota, dan zeggen we: 'Weet je? Laten we dat maar samendoen.' Dan zegt niemand iets over de jaarstukken. Nu staan de jaarstukken alleen en dan gaan we er toch over babbelen. Ik heb me ook

voorgenomen te proberen tien minuten vol te praten om ook dit College nog één keer goed aan het werk te zetten. Dat verdienen jullie ook, lijkt me. Wat hebben we bereikt en wat merken de Limburgers hiervan? Dat stond centraal. Als we even terugblikken op wat cijfers, dan hebben we er nog wat vragen over, om vandaag ook goed van elkaar te kunnen afhechten. Ik denk dat het ook heel belangrijk is. Er is een aanzienlijk bedrag van € 48 miljoen toegevoegd aan de immunisatiereserve, evenals € 21,5 miljoen dat is onttrokken aan die immunisatiereserve. We krijgen niet helder waar dat geld vandaan komt en waar het naartoe gaat. Misschien dat daar een antwoord op gegeven kan worden. De infrastructuur van de campus Heerlen. We zien dat dat een gebed blijft zonder einde. Keer op keer worden de te realiseren doelen niet bereikt en dat is dan óf een inschattingsfout als je de KPI's vaststelt óf de campus zal nooit worden wat het zou moeten worden. Daar hadden we toch nog graag een laatste reflectie over van dit College. Helaas moeten we vaststellen dat de Limburgers in het kader van de KLC nog niet veel hebben gemerkt van de beoogde doelen, zoals het op papier werd beloofd. De projecten zullen pas in 2024 van start gaan en de PVV vindt het belangrijk om te weten hoeveel projecten er toch in uitvoering zijn of voorbereiding zijn en hoeveel er nog gepland staan. Dat geeft ons een beter beeld van de voortgang en de impact, wat de Limburgse bevolking mag verwachten. Er wordt verwezen naar Vie, Vie Kerkrade. 40 projecten gestart. Maar wat is volgens het College de status van het meest succesvolle project en van het minst succesvolle project? Waarom is dat dan het minst succesvol? Op bladzijde 108 vinden we informatie over de Regio Deal Parkstad. Er is een tekort van € 2,2 miljoen vastgesteld. We vragen ons af hoe dat tekort gedekt zal gaan worden. Op bladzijde 114 wordt gesproken over de Maaslijn en de verlenging van de concessie. Een rapport toont aan in hoeverre het schadebedrag van € 33,8 miljoen voor de Maaslijn gecompenseerd kan worden door middel van een verlenging van de concessie. Deze haalbaarheid wordt momenteel juridisch getoetst. Het is van groot belang dat de uitkomst van deze toetsing ook een realistische oplossing is. Op bladzijde 121 wordt gesproken over het beheer en onderhoud van de infrastructurele kapitaalgoederen. Er wordt gesproken over een kwaliteitsniveau op basisniveau. Dit betekent volgens de PVV dat er al is ingeleverd op de oorspronkelijke kwaliteit, wat bedoeld was A-niveau te zijn. Het is voor de PVV essentieel dat we voorkomen dat er geschoven wordt met het onderhoud aan de provinciale wegen, waardoor er nog meer achterstallig onderhoud ontstaat. Het baart de PVV dan ook grote zorgen dat er doorgeschoven wordt naar volgend jaar wegens hoge kosten en financiële tekorten, terwijl de prijsstijgingen altijd geïndexeerd worden opgenomen. Hoe kan het College dit fenomeen verklaren en is doorschuiven de nieuwe trend? Als we zo doorgaan vreest de PVV voor het ergste scenario: Belgische wegen en sloopwerken in plaats van kunstwerken. Een scenario dat hopelijk geen waarheid wordt straks onder het nieuwe College, omdat zij weer geen duidelijke prioriteiten stellen. Op bladzijde 133 wordt gesproken over bruteringsreserve VDL Nedcar. Het oorspronkelijk geraamde bedrag was € 342.000, maar de uiteindelijke kosten bedroegen € 2,6 miljoen. Dit roept de vraag op hoe dit enorme verschil tot stand is gekomen. Daarnaast willen we graag weten hoe het gaat met de voorgenomen investeringen in Nedcar gezien de huidige omstandigheden. Is er nog kans op rendement op de gedane investeringen? Dan iets over erfpacht. De PVV-fractie zou graag willen weten welke gronden... Het gaat over pagina 150. Ik help u, u merkt het: elke pagina even benoemen. We willen weten welke gronden zijn terugverkocht door de betreffende erfpachter. Daarnaast wordt er gesproken over welke gronden momenteel onderwerp van gesprek zijn tussen de Provincie en de betreffende erfpachter. Over welke gronden en over welke partijen gaat het hier? Bladzijde 152 werpt een licht op een verontrustende trend, waarbij de baten in begrotingen overal lager zijn dan gerealiseerd. De PVV wil deze trend graag begrijpen en nagaan of zich deze voortzet de komende tijd. Is dit dus een structureel probleem, waar het huidige bestuur of het toekomstige bestuur – het huidige zal denk ik niet meer lukken, maar in ieder geval het toekomstige bestuur – acties op zal moeten gaan zetten? Is dat het advies aan het nieuwe College? Dan hebben we nog de Maaslijn en Arriva. Hebben we de beoogde weerstandscapaciteit van € 25 miljoen gereserveerd? De PVV blijft vasthouden aan het besluit om de Maaslijn stop te zetten als er geen financiële steun komt van het Rijk. Dit is een groot risico, zeker als je daar de grootste risico's voor onze provincie, Maaslijn/Arriva, het Provinciefonds met de problemen wellicht met accres, Europese programma's en loon- en prijsindexatie, inclusief de gevolgen van de oorlog in Oekraïne, het stikstofdebacle ... Let maar op, het water wordt het nieuwe stikstofdebacle, wat heel veel geld zal gaan kosten. Op pagina 270 vinden we de informatie over de verkoop van de voormalige burgemeesterswoning in Venlo, maart 2021. Het is van belang om te weten

welke opbrengsten deze villa ons heeft opgeleverd. Transparantie en verantwoording zijn de sleutelwoorden in het financiële beheer van onze provincie. Bladzijde 271 roept vragen op over de uitkering van slechts € 17.000 voor waterschade aan ons prachtige Provinciehuis. Het overige bedrag, € 471.000, is uit de reguliere exploitatie betaald. Dit roept de vraag op of we dan mogelijk niet onderverzekerd zijn en welke maatregelen we moeten nemen om dergelijke situaties in de toekomst te voorkomen. Het beschermen van dit prachtige pand en het waarborgen van een passende verzekering lijkt ons een cruciale verantwoordelijkheid van het bestuur. Bladzijde 278, dat is het laatste. Voorzieningen en duurzame afwaarderingen. Per ultimo 2021 was een voorziening voor vijf niet-presterende geldleningen opgenomen van € 10,5 miljoen. We lezen dat daar bijna € 5 miljoen duurzaam afgewaardeerd is. Betekent dat dat wij € 5 miljoen hebben weggegooid en krijgen we de andere € 5 miljoen dan wel terug of wordt dat ook duurzaam afgewaardeerd in 2023? Tot zover. Met dank aan Mart Bosch en met dank aan ChatGPT.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer ChatGPT. Dan geef ik nu het woord aan de heer Wolters Gregório namens de fractie van de SP.

De heer Wolters Gregório (SP): Dank u wel, voorzitter. Goedemorgen collega's. 2022, een bevlogen jaar, waarin we er als Oranje op het WK weer tegen Argentinië uitvlogen. We leefden in een post-COVID-periode en konden helaas meteen door met een oorlog in Oekraïne. Het mkb kreeg door onder andere hoge energietarieven zware klappen te voortduren en ouderen gingen van eenzaamheid naar in de kou zitten. In Limburg kwamen de huishoudens in steeds grotere problemen. Zelfs veel tweeverdieners komen financieel niet meer rond. De rijen bij de voedselbanken waren langer dan ooit en dat terwijl de werkloosheid historisch laag was. Een wrange realiteit in één van de rijkste landen van de wereld. Ook werden al deze zaken als excuus aangehaald om het project Maaslijn weer in de ijskast te zetten. Niet leuk voor de reizigers en niet leuk voor ons als Staten, want we zijn er al lang genoeg mee bezig geweest. Daarom is het ook goed dat wij gezamenlijk de oproep hebben gedaan om het weer Rijksinfrastructuur te laten worden en we kijken uit naar de komende berichtgeving over de verdere afhandeling van dit project. Er zijn ook zaken goed gegaan. Vrijwillige uitkoop van agrariërs verliep voortvarend, er was meer aandacht voor de aanpak van laaggeletterdheid en we geven als organisatie het goede voorbeeld door minder plastic te gebruiken. Maar er is nog genoeg werk aan de winkel in onze provincie, vertellen rapporten zoals 'Elke regio telt' nu ook aan Den Haag. Daar moeten we blijven hameren op investeren in onze huishoudens, natuur en bedrijvigheid. Geld overhouden is fijn, maar natuurlijk geen doel op zichzelf, want behalve dat we projecten doorschuiven naar volgende jaren en waarschijnlijk duurder, kwamen we dan ook beloftes aan onze partners niet na in 2022, is onze vraag aan het College. Een plus op de jaarrekening zal goed van pas komen de komende jaren, om de komende jaren te werken aan een beter perspectief voor onze Limburgers. Daarvoor zullen we scherpere keuzes moeten maken en ook met onze gemeenten optrekken richting Den Haag, om ook alle taken waar we voor verantwoordelijk voor worden gehouden financieel uit te kunnen blijven voeren de komende jaren. Alvast dank aan het College voor al haar inzet de afgelopen periode en tot ziens.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan de heer Nijskens namens de fractie van de VVD.

De heer Nijskens (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. De jaarrekening is altijd een moment van terugkijken, maar deze jaarrekening is ook vooral een actie van afmaken. Klussen die in gang zijn gezet, eigenlijk een valse start van de afgelopen Collegeperiode. Uiteraard, als je beschikkingen afgeeft in een lopend jaar, die nog niet gerealiseerd zijn, dan moet je dat geld achter de hand houden, want de taken die daarmee betaald moeten worden moeten natuurlijk worden betaald. Dus op zich, het overschot lijkt gigantisch, maar het is eigenlijk geen echt geld wat over is. Het is geld wat al lang beklemd is. Ik vind het ook een goed voorstel dat de ruimte benut wordt om voor het waterprogramma een reserve op te voeren. Dat geeft vertrouwen richting de partners die eigenlijk het meeste geld in de waterveiligheid gaan steken, dat het niet jaarlijks een terugkerende politieke discussie wordt, 'moeten we dat geld wel via de exploitatie naar het waterprogramma laten stromen?', om het maar in die vergelijking te leggen. Dus kortom, de VVD is op zich content met wat er ligt. Ook met de voorstellen zijn we het eens. Een korte reactie op de PvdA met betrekking tot circulaire

economie. Destijds hebben wij tegen dat voorstel van ik dacht mevrouw Berghorst gestemd. In de afgelopen periode hebben we ook een aantal bedrijfsbezoeken gehad. Om alleen maar bijvoorbeeld een miljoen huizen te bouwen met circulaire producten; dan moet je er twee of drie miljoen slopen. Dat kan natuurlijk niet. Zolang de behoefte aan grondstof vele malen groter is dan wat beschikbaar komt uit circulariteit red je die opgave niet. Dat producten die vrijkomen in de economie wel volledig ingezet worden voor de circulariteit, daar staan we uiteraard gewoon achter. Dat was even een duiding van uw inbreng. Voorzitter, daar wou ik het bij laten.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Nijskens. Dan geef ik nu tot slot in de eerste termijn van uw Staten het woord aan mevrouw Fischer namens de fractie van 50PLUS. U doet dat vanuit daar. Gaat uw gang.

Mevrouw Fischer (50PLUS): Dank u wel, voorzitter. 50PLUS heeft de jaarstukken van 2022 gelezen en interim-Statenscommissie hebben we hierover gedebatteerd. Daar hebben we dus gedebatteerd over hoe we hier als Provinciale Staten invloed op kunnen hebben. Allereerst een dankjewel van 50PLUS voor de beantwoording van onze vraag om cijfermatig op basis van de jaarstukken 2020 in een overzicht te onderbouwen, zodat PS het inzicht heeft dat de structurele lasten met structurele baten financieel zijn afgedekt. Het overzicht was heel informatief en duidelijk. Het zou goed zijn als zo'n overzicht verwerkt zou kunnen worden in de komende jaarrekeningen. Wat dat betreft had ik graag een toezegging van de Gedeputeerde. In het overzicht zitten wat 50PLUS betreft nog twee kleine omissies. Het is niet nodig om hier nu aandacht aan te besteden, maar we zouden dit graag bespreken met de ambtenaar die dit overzicht heeft opgesteld. Ook daar hadden we graag een toezegging voor. Het afgelopen jaar is 50PLUS het vaak eens geweest met de maatregelen en dat stemt ons tot tevredenheid, maar toch zijn er een aantal besluiten waarbij vraagtekens geplaatst kunnen worden. Maar goed, die heb je altijd. Voorzitter bij het opmaken van deze jaarstukken kunnen we zien dat er een positief resultaat is van € 127 miljoen. Wat 50PLUS betreft is hier wel een kanttekening bij te maken, want van dit positieve resultaat wordt € 67 miljoen overgeboekt naar volgend jaar. Hadden we daar geen doel voor? 50PLUS interpreteert dit zodanig als dat de middelen die we gebudgetteerd hebben niet voor de doelen gebruikt zijn waar ze voor waren. Ze hebben dus eigenlijk een achterstand opgelopen of ze zijn echt over. Het blijft voor 50PLUS nog altijd de vraag in hoeverre de prestatie-indicatoren dit jaar voor 2023 aangepast gaan worden. Daarnaast constateren we dat het resultaat ook gevoed is door de € 66 miljoen die per saldo uit de algemene reserve en uit de immunisatiereserve gehaald zijn. We zijn tevreden met het saldo, maar 50PLUS vindt dat we dit niet moeten overschatten. Dan nog even over de beoogde resultaten: zijn die wel scherp genoeg geformuleerd? Van sommige lasten zien we een behoorlijk overschot en toch staan alle beoogde resultaten op groen. Dat zou mooi zijn, maar dit is niet de kleur die echt waar is, volgens ons. Even een mini-doorloop. Veiligheid. Alle doelen zijn bereikt. Er is 56% over. Erfgoed. Alle vier de seinen staan op groen. Toch is er 15% bespaard. Monumenten. 56% bespaard, maar alle vijf de resultaten staan op groen. Archeologie. De zeven resultaten staan op groen en er is toch 49% bespaard. Zouden we in 2022 echt zo efficiënt gewerkt hebben of is er een verkeerde schatting gemaakt? 50PLUS stelt voor nog eens kritisch te kijken naar de indicatoren, zodat ze een goede afdekking zijn en door de Staten ook goed beoordeeld kan worden of er voldoende voortgang is op de diverse dossiers. Graag even een reactie van de Gedeputeerde. Afsluitend, voorzitter. Wij van de Statenfractie 50PLUS en ook namens mijn medewerker en namens de burgerfractieleden, willen we dit College van harte bedanken. Dat doe ik omdat ze aan hun laatste debat bezig zijn. Ja, vertrekken is een beetje doodgaan, zeggen ze dan. Partir c'est mourir un peu. Dat is veel beter op zijn Frans. Dat laatste gun ik u niet. Het eerste gun ik u wel, maar dan met een heel fijn gevoel: afscheid nemen van ons en van de hele Staten. Hartstikke bedankt voor wat jullie gedaan hebben. Ga er maar aanstaan – dat wil ik eventjes persoonlijk zeggen – in twee jaar, in die moeilijke twee jaar, om het dan zo voor elkaar te krijgen. Ik eindig op zijn Frans: chapeau!

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Fischer. Ik schors de vergadering voor tien minuten.

[SCHORSING]

De voorzitter: Dames en heren mag ik u verzoeken uw plaatsen in te gaan nemen? Ik heropen de vergadering en geef het woord aan Gedeputeerde Roest.

Gedeputeerde Roest: Ja, dank u wel, voorzitter. Op deze laatste dag van ons College vind ik het uiteraard een voorrecht om jullie de jaarstukken te kunnen presenteren. Hoe subtiel is <onverstaanbaar> een terugblik op het afgelopen jaar, dat we nu officieel financieel afsluiten op de laatste zittingsdag van ons huidige College. Voordat ik overga tot beantwoording van uw vragen, geef ik graag nog even aandacht aan een aantal zaken rondom de totstandkoming van deze stukken. Allereerst sluiten we met deze stukken de oude begrotingscyclus af. Voor het huidige boekjaar hebben we immers al een vernieuwde en volledige digitale begroting en daarmee is meer transparantie en flexibiliteit ingevoerd. Daarover heeft u bij de vaststelling van de begroting al uw complimenten gegeven. Die wil u natuurlijk op mijn beurt doorgeven aan de organisatie, die de afgelopen periode keihard gewerkt heeft om deze omslag tot stand te brengen. Daarvoor richting de organisatie heel veel dank. Het voelt goed om op deze manier het nieuwe College met een schone lei te kunnen laten starten. Het jaar 2022 is het eerste controlejaar van de nieuwe accountant BDO. Ze hebben met een frisse blik gekeken en een goedkeurende verklaring afgegeven. Goed nieuws natuurlijk. We hebben in de Statencommissie van 3 juni in het bijzijn van diezelfde accountant kennis kunnen nemen van hun bevindingen. Dan over de financiële inhoud van de stukken. Uiteraard valt de omvang van het resultaat op. We zien simpelweg dat het uitdagend is om al het beleid volledig tot uitvoering te brengen, vooral omdat we het niet alleen doen, maar we ook met heel veel partners samenwerken. Ik verwacht en hoop dat de wijzingen die wij in de financiële verordening hebben doorgevoerd eraan gaan bijdragen om preciezer te begroten, waarbij we rekening dienen te houden met onze uitvoeringskracht. Voor de door u gestelde vragen hartelijk dank. We onderschrijven de oproep van de BBB ...

De voorzitter: Ik vind het toch heel storend, dus ik schors heel even de vergadering om te kijken of het geluid verbeterd kan worden. Ik stel even voor, Gedeputeerde, bij hoge uitzondering om dat even vanaf uw zitplaats te gaan doen, zodat we de vergadering wel voort kunnen zetten. Dan kan er daar even gekeken worden dadelijk of dat verbeterd kan worden, maar dan kunnen we de vergadering wel voorzetten. Even kijken of er daar geen storing op zit.

[SCHORSING]

Gedeputeerde Roest: Zo, voorzitter. We kijken of het zo beter gaat. Ik zie u al een duimpje omhoogsteken. Hartstikke fijn. Ik kom ook gelijk bij u, want we onderschrijven, daar begon ik net mee, de oproep van de BBB om snel te digitaliseren. Ik ben samen met u dan ook heel blij dat dit de laatste fysieke versie van de jaarrekening is. U vraagt ook hoe wij de omvang van het jaarresultaat, in het bijzonder de overboekingsvoorstellen, concreet willen terugbrengen. Dit zijn in ieder geval twee acties. Ten eerste een uitvoeringstoets op nieuw beleid. De ambitie is terecht: altijd maar meer aandacht nodig voor hoe en wat we gaan doen. Dit moet een plek krijgen in de beleidskaders. Ten tweede gaat de nieuwe financiële verordening, zoals in februari vastgesteld, helpen. De programmareserves leiden tot een stapsgewijze inzet van middelen op basis van precieze ramingen. Dan kom ik, voorzitter, bij het CDA. Ik herken en deel uw boodschap over de omvang van het resultaat. Dit leidt tot uw vraag over onze financiële discipline. Ik heb mij hier in mijn periode stevig voor ingezet en heb mij om te beginnen altijd kritisch opgesteld. Ik denk dat we het begin van een cultuurverandering hier al hebben bereikt. Verder hebben wij ook met de financiële verordening de spelregels op dit vlak aangescherpt. Dit is samen met u tot stand gekomen. Dan de rol van het Rijk. In lijn met de IPO-brief hebben we vanaf start aangegeven dat een integrale aanpak cruciaal is, dus wij delen de oproep van mevrouw Depondt. Wij zoeken hierin de samenwerking met collega-provincies en pakken een actieve rol richting IPO. De lobby rondom het rapport 'Elke regio telt' maakt hier uiteraard onderdeel van uit. Meer concreet: we blijven ons inzetten voor meer algemene uitkeringen in plaats van alle SPUK's met hoge administratieve lasten. Ook verzetten wij ons tegen de financiering van grote opgaven met incidentele fondsen. We hebben namelijk geleerd dat uit deze opgaven ook vaak blijvende lasten voortkomen.

Dan GroenLinks. We delen de mening dat de stoplichtenmethodiek verder inzichtelijk zou moeten worden gemaakt. Daarom is er vanaf de programmabegroting 2023 gekozen om te gaan werken met de variabelen kwaliteit, geld en tijd. Hiermee willen we de voortgang beter gaan bewaken en de verantwoording aanscherpen. U vroeg verder wat wij willen doen op de ambitie en uitvoering te matchen. Daar ben ik bij de vragen van de BBB al op ingegaan. Dan kort het amendement van LOKAAL-LIMBURG, een sympathiek initiatief, maar ik merk wel op dat het instellen van een fonds niet past bij deze omvang. U bedoelt hier waarschijnlijk eenmalige ophoging van het bestaande budget mee.

De PvdA heeft vooral vragen over de inhoudelijke portefeuillehouders ten aanzien van Chemelot en circulaire initiatieven. Daar komen direct de collega's nog op terug.

Dan de vragen van de PVV. Het was fijn geweest als wij deze vragen in de technische vragenronde al hadden ontvangen, maar ik ga mijn best doen, mijnheer Claassen. Hoe volgen wij de onttrekkingen en de toevoegingen aan de reserves, in het bijzonder de immunisatiereserves? Dat doen we namelijk ook onder de derde W-vraag: wat mag het kosten? U ziet per programma hoeveel onttrokken en toegevoegd wordt aan de reserves. De € 48 miljoen storting in de immunisatiereserve betreft de storting van het resultaat 2021 en de vrijval van de reservebereikbaarheidsmiddelen in 2022. Dit is in lijn met de eerder vastgestelde gewijzigde programmabegroting 2022. De onttrekking uit de immunisatiereserve van € 21 miljoen is onderdeel van het dekkingsplan, waarmee het Collegeprogramma 2019-2023 is uitgevoerd. Deze bedragen zijn allemaal netjes begroot en door uw Staten vastgesteld. Dan de afwaardering van € 5 miljoen op de provinciale leningen. Dit is met name de Greenport Venlo-lening, die als onderdeel van uw PS-besluit rondom deze campus is afgewaardeerd. U vraagt of vooral bezuinigd is op het wegbeheer. Wij hanteren nu de staande Nota Kapitaalgoederen, zoals door u vastgesteld. Deze is ingestoken op onderhoud op 10% beneden niveau, basisniveau. Er volgt eind dit jaar een nieuwe. De burgemeesterswoning heeft € 545.000 opgebracht. Of wij onderverzekerd zijn voor waterschade, vraagt u. Nee, maar sommige schade is niet verzekeraar. Het tekort bij de Regio Deal Parkstad is het gevolg van fasering binnen het meerjarige project en afgedekt door de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve.

Dan 50PLUS. Die wil graag ambtelijk een overleg voor een toelichting over de structurele lasten. Zo'n gesprek, mevrouw Fischer, kunt u altijd aanvragen en onze ambtenaren zijn daar altijd graag toe bereid. Daar kan dan ook besproken worden hoe wij dit in de toekomst kunnen meenemen. Volgens mij, voorzitter, hebben wij alle vragen die van betrekking zijn op de financiële zaken hiermee beantwoord. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik stel voor dat we de beantwoording gewoon vanaf de plek blijven doen. Ik zie geen bezwaar uit de zaal. Dan gaan we dat zo doen. Dan geef ik nu het woord aan Gedeputeerde Van Toorenburg.

Gedeputeerde Van Toorenburg: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, er zijn een aantal vragen gesteld over ons onderhoud, over kostenramingen waar het gaat over mobiliteit, concessie, allemaal hele ingewikkelde thema's. We hebben besloten dat we aan de ene kant een video maken waarin we heel goed proberen uit te leggen hoe het gaat met onderhoud, hoe het gaat met OV, hoe het werkt met concessies en alle dingen die wat meer sparren vragen. Daar gaan we met u over in gesprek in eerst een technische brief om het goed uit te leggen en later gaan we kijken wanneer keuzes moeten worden gemaakt, want het is heel complex. Dat zonder meer. Dus we proberen u zo goed mogelijk mee te nemen, zodat iedereen snapt hoe het werkt. Dat is nog best ingewikkeld. Maar ik heb ook wel een paar concrete vragen natuurlijk erover.

Aan de ene kant vraagt BBB hoe GS realiseert dat het allemaal wat realistischer is, dat we niet iedere keer verrast worden dat de kosten zoveel hoger zijn dan we van tevoren hadden geraamd. Nou, we gebruiken sinds 2021 de leidraad kostenbegrotingssystematiek en we doen het op een bepaalde manier, die wij beschrijven als 'zo werken wij'. Zo proberen we op het juiste moment inzicht te krijgen in eventuele overschrijdingen. Dat maakt dus dat we steeds realistischer proberen te ramen, maar dat maakt dus ook dat je nu wat meer inzicht krijgt, waar we misschien aanvankelijk dachten dat het wel meeviel. Dus juist nu zal steeds duidelijker worden wat precies de juiste raming is en zo proberen we u iedere keer mee te nemen, dat u van ons hoort of het inmiddels actueel genoeg is en wat dat betekent. Dus dat is een heel proces wat we met u samen doormaken.

De Partij van de Arbeid vraagt een en ander over Arriva en over het verlengingsbesluit. Dat is ook iets waar we de Staten helemaal in mee gaan nemen, stap voor stap, want ik denk dat dat heel erg belangrijk is. U gaat er natuurlijk voor het grootste deel over. Op 8 september 2023, dus binnenkort, komt via de Griffie een uitnodiging naar u toe – misschien is die zelfs al verstuurd, dat weet ik niet helemaal zeker – over een technische toelichting voor Statenleden en commissieleden, juist die informatiesessie om u goed mee te nemen in hoe dat nou gaat met die verlenging van de OV-concessie en de verdere duiding in het najaar, want dan is de PS-vergadering van 29 september. U krijgt er ook nog een hele digitale uitleg over. Dus dat gaan we stap voor stap met u samendoen. U vroeg ook, Partij van de Arbeid, over de capaciteitsproblemen... Zit dat nou... De oranje bolletjes bij VTH zit dat nou bij de Provinciekant of bij de RUD-kant? Dat zit bij de Provinciekant, los van het feit dat we ook aan de RUD-kant natuurlijk wel de nodige uitdagingen hebben. We hebben geprobeerd dat zo inzichtelijk mogelijk te maken. Dat was op 16 mei, meen ik, dat wij u het uitvoeringsprogramma 2023 hebben gestuurd, waarin we ook hebben aangegeven op welke punten we een been bij moeten trekken, waar we nu mee bezig zijn. Dat maakt dus dat het nog voor een belangrijk deel op oranje staat.

De PVV heeft een aantal scherpe vragen, heel begrijpelijk ook, over het onderhoud van de wegen. We zien natuurlijk enorme prijsstijgingen, juist op dit punt. Het is wel interessant om u mede te delen dat er landelijk heel erg wordt gekeken welke infraprojecten worden geschrapt, omdat heel veel dingen gewoon niet meer uitvoerbaar zijn. Ook omdat landelijk wordt gezien dat bij het onderhoud heel erg zal moeten worden opgeplust, wordt ook daar van alles naartoe geschoven. Het is wel interessant om te zien dat daar Limburg erg wordt ontzien. We hebben natuurlijk ook wel het een en ander van ons laten horen, dat we het ook niet anders verwachten, maar je ziet dus ook landelijk dat onderhoud veel meer gaat betekenen en dat daar extra middelen in komen. Hier in Limburg zijn we dus ook opnieuw aan het kijken wat dat betekent. De actualisatie van die infrastructurele kapitaalgoederen, die ramingen, daar zijn we mee bezig. Eind 2023 zal die helemaal afgerond zijn en komt het dus hier in de Staten om met u te bespreken wat de impact is. Exact kunnen we het nog niet zeggen, maar ik kan wel een winstwaarschuwing geven dat het best veel geld is. Dat wordt ook landelijk gezien. Dan komen we even op altijd pièce de résistance, onze fantastische Maaslijn, die we echt moeten verbeteren, om van die dieseldingen af te komen. Daar heeft uw Staten ons een hele duidelijke opdracht gegeven, namelijk: zorg dat alle meerkosten bij het Rijk komen te liggen, ook al hebben we nu nog die afspraak van 50/50. Daarover kan ik u zeggen dat de Gouverneur en ik niet anders doen dan in ieder gesprek dat we hebben met het Rijk erop wijzen dat wij deze signalen van u hebben gekregen en dat we echt verwachten dat het Rijk de meerkosten betaalt. We hebben dat nog niet voor elkaar gekregen in die zin, omdat we nog niet precies weten over welk bedrag dat uiteindelijk gaat en een blanco cheque wil de staatssecretaris helaas nog niet tekenen. Ik snap het ook nog, maar het is wel vervelend. Maar dit is wel echt een niet-aflatende oproep vanuit ons, omdat wij zeggen: elke regio telt. We zitten al heel erg in de overschrijding van de middelen die wij aan infrastructuur betalen. Het is onze wettelijke taak en we krijgen daar gewoon te weinig geld voor. Iedere keer is die Maaslijn voor ons het vehikel waarlangs we zeggen: het kan niet zo zijn dat Limburg daar meer geld aan kwijt is. Tot slot vroeg u over Vie Kerkrade. We hebben onlangs de weerslag die ook naar de gemeenteraad is gegaan ook aan uw Staten gestuurd over de verschillende projecten en de stand. Ik moet u heel eerlijk zeggen: ik kan niet precies zeggen welk project nou het meest succesvol was en welke niet. Wat ik wel, als ik door mijn ooghalen kijk naar alles wat ze doen, zie, is dat met name het borgen van trendbreuk tussen de samenwerking van de zestien gemeenten in het zuiden; dat werkt goed. Dus elkaar goed vinden, meer delen en ervoor zorgen dat de dingen gebeuren die moeten gebeuren, dat zit aan de goede kant. Heel concreet dingen voor elkaar krijgen is ook wel mijn zorgpunt. Dat vind ik nog een beetje achterblijven en daar blijven we over in gesprek. Ik kan niet zeggen precies welk project nou eigenlijk niet opschiet. Het is aan de andere kant wel zo, wat u als Staten altijd tegen ons hebben gezegd: zorg ervoor dat we juist die verbindende schakel zijn. Heel veel taken liggen gewoon bij gemeenten, maar ook in onze mooie provincie in een sociale agenda hebben we een taak en die proberen we dan ook zo goed mogelijk uit te voeren, maar met name in die verbindende punten. Er was nog één vraag, meen ik, ik geloof van de Partij van de Arbeid, over de veiligheidsagenda, Waarom hebben we daar ... Iemand heeft gevraagd – sorry, ik weet niet meer wie, maar ik vind het wel een belangrijke vraag – van: waarom schiet dat uitgeven van het budget nou nog een beetje te slecht op? Nou,

dat komt omdat wij als Provincie echt hebben gezegd ten aanzien van die veiligheidsagenda: wij gaan niet zelf bedenken wat er moet gebeuren in de provincie. Het is de vraag die naar ons toe komt en af en toe sparren we met de gemeenten waar die vraag vandaan kan komen over wat wij moeten leveren als Provincie. We zien gewoon dat er minder vragen op ons afkomen. Af en toe in regiodeals en investeringsagenda's proberen we wel speciaal projecten voor de jeugd of zo erin te brengen, maar het maakt wel dat we niet al het geld hebben uitgegeven dat we daarvoor bedacht hadden. Maar we gaan ook niet zomaar dingen bedenken waar niemand op zit wachten.

Tot slot, mijn collega zei het al, iets over het amendement over het zwerfafval. Ik moet toch nog een paar dingen specifiek zeggen. Ik ga er even van uit – want ik wil hem op een bepaalde manier lezen en dat zeg ik niet voor niets – dat het hierbij gaat om zwerfafval, vuilniszakken, blikjes, rotzooi langs de weg, want als het over de dumpingen gaat ... Het woordje 'dumping' staat er ook in. Dat is echt een andere lijn, waarlangs we bijvoorbeeld die drugsdumping en zo aanpakken. Dat gaat via BIJ12, die dat voor ons organiseert, om ervoor te zorgen dat mensen die daar het slachtoffer van worden gecompenseerd worden. Dus ik kijk even ... Dit gaat echt over gewoon vuilnis. Daarvan moet ik zeggen dat de gemeenten hier een hele belangrijke taak in hebben en de Provincie. Natuurlijk zijn wij bereid, maar ik vind het echt aan een volgend College, om te kijken of er meer middelen moeten worden uitgetrokken om de wegen schoner te houden in de berm. We kunnen dat bijvoorbeeld juist doen op een afrit, daar waar mensen van een fastfoodketen vandaan komen. Daar zie je namelijk de grootste ellende. Dus daar willen we wel naar kijken, maar dan zou ik zeggen: ik weet niet of nou dit budget daar echt voor nodig is en of u dat uit de immunisatiereserve wil halen. Dat is een beetje oordeel Staten, maar als wij de opdracht krijgen van uw Staten om iets met dat zwerfvuil te doen, dan willen we juist intensiveren op die op- en afritten, samen met de gemeenten kijken waar het nou echt nodig is. Ik ben geen voorstander van een promofilm, moet ik u eerlijk zeggen. Ik vind het een beetje zonde van het geld. We hebben landelijke promotiefilmpjes en we zien dat dat nou niet heel erg veel succes oplevert, dus ik wil het gewoon liever hands on doen: maak het schoon. Als het schoon is, houden mensen het ook schoon. Zo werkt het nou eenmaal. We willen graag met de gemeenten praten, wegbeheerders ontmoeten wegbeheerders, om te kijken waar we het moeten schoonmaken, tot een fatsoenlijk kwaliteitsniveau. Ik denk dat dat het belangrijkste is wat ik daarover kan zeggen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Even voor de helderheid: ik hoorde u zeggen: 'oordeel Staten'. Dan geef ik nu het woord aan Gedeputeerde Satijn als daar behoefte aan is, Dat is het geval.

Gedeputeerde Satijn: Ja, dank u wel, voorzitter. Er waren een aantal vragen gesteld door mevrouw Schuurding over de circulaire economie. Hoe staat het met de reductie? Kunnen we dat in de jaarstukken terugvinden, al of niet? Dan kunt u niet, maar daar was u zelf ook al achter gekomen. We hebben in ieder geval het amendement, zoals dat is ingediend, verwerkt in het informerend stuk Strategie Circulaire Economie. Dat is op 3 november 2022 aan u toegestuurd. Daarin is het amendement, zoals dat hier in de Staten is aangenomen, verwerkt en is aangegeven hoe we daarmee omgaan. In dat amendement, even voor de helderheid, stond niet een monitoringsopdracht, maar we vinden wel met elkaar die monitoring enorm belangrijk. We hebben die doelen niet voor niets gesteld. Goed is om te weten dat dat wel wordt gedaan door het Centraal Planbureau voor de Leefomgeving, samen met een aantal andere kennispartijen. Die monitoren deze voortgang jaarlijks en tweejaarlijks vindt een inventarisatie plaats. **De jongste versie hiervan is dit voorjaar uitgekomen en als u daar behoefte aan heeft, dan stuur ik u die monitoring toe. Dat is een toezegging,** voorzitter, want de vraag zal niet voor niets door mevrouw Schuurding gesteld worden, dus die kan zij tegemoet zien.

De voorzitter: Ik neem aan dat dat ook gewoon zo snel mogelijk kan.

Gedeputeerde Satijn: Dat gaan we **zo snel mogelijk** doen. Dan een heel terechte vraag rondom het leefbaarheidsfonds rondom Chemelot. Dat is een motie van mevrouw Berghorst. Het is een breed opgezet leefbaarheidsfonds. Daar was op aangestuurd. Gemeenten, betrokken bedrijven. De motie is in uitvoering, maar het fonds is er helaas nog niet. Dat heeft er ook mee te maken dat vanwege de brede opzet er nogal

veel overleg moet worden gevoerd met partijen om ze laten we zeggen niet zozeer in een goede stand te krijgen, want iedereen ziet wel dat er een toevoegde waarde is, maar om uiteindelijk ook te komen tot een structuur, een invulling en een vulling. Wij voorzien dat dat eind dit jaar gaat plaatsvinden. Dus we zijn along the way druk bezig om die motie uit te voeren, maar vanwege de brede opzet duurt dit gewoon iets langer. Dan de heer Claassen van de PVV. Die had een reflectievraag over de ontwikkeling van de Brightlands-campus, volgens mij nog wel redelijk specifiek richting Heerlen, als ik het goed had gehoord. Ik herken me niet zozeer ... Volgens mij schetste hij een beetje negatief beeld, maar volgens mij is het eerder een kritisch beeld. Wij gaan volgende week de Brightlands-rapportage vaststellen. Volgens mij hebben we dan ook echt alles op papier staan om met elkaar te wisselen: wat zijn nou de feiten en wat zijn nou de omstandigheden? A prima Vista herken ik me niet helemaal in het beeld zoals de heer Claassen dat schetst, maar volgens mij is de Brightlands-rapportage er juist voor bedoeld om eigenlijk met elkaar over het grote beeld van de Campus XL met uw Staten aan de hand van de vastgestelde KPI's het gesprek te voeren, dus daar kijk ik in ieder geval bijzonder naar uit. Althans, daar kijkt het volgende College naar uit. Het verschil rondom de dekking van VDL. Dat is vanuit een bestemmingsreserve, zoals die door uw Staten is besloten ... Het heeft feitelijk te maken met de daadwerkelijke fasering van de uitvoering ten opzichte van de planning, maar het past allemaal binnen het begrotingsbeeld, binnen de begrote middelen door uw Staten. In zijn naziin vroeg de heer Claassen ook om een update rondom Nedcar. Nou, we hebben mevrouw Depondt en de heer Wolters Gregório toegezegd dat er een sessie komt nog voor het reces. Die is ook in de maak, samen met de Griffie. Volgens mij is dat ook de plek waar we met elkaar praten over hoe het er voorstaat met Nedcar. Dus ik zou willen vragen, mijnheer Claassen, dat we ook op dat moment met elkaar het gesprek voeren, in aanwezigheid van de directie van VDL Nedcar, over waar we staan en hoe de toekomst eruitziet. Voorzitter, tot zover vanuit deze Gedeputeerde.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Satijn. Dan geef ik nu het woord aan Gedeputeerde Gabriëls.

Gedeputeerde Gabriëls: Ja, dank u wel, voorzitter, voor de vraag die mevrouw Schuurin stelde over dat natuurbeheer. Ja, dat voelt ontzettend onrechtvaardig natuurlijk, hè? Je hebt het beheer uitgevoerd. Het geld is door de Provincie uitbetaald aan de Stichting Natuurrijk Limburg-IKL, afgekort NaLi-IKL. Maar je hebt het geld niet ontvangen, terwijl je het natuurbeheer wel hebt uitgevoerd. Dat voelt ontzettend onrechtvaardig. We hebben ook Stichting NaLi-IKL daar verschillende keren op aangesproken. Ze hebben niet voldaan aan hun verplichtingen. Zouden we ingaan op welk voorstel dan ook om dat de compenseren dan zijn er twee argumenten voor om dat niet te doen. Namelijk 1, we hebben dat geld al een keer betaald en er is geen grondslag voor de tweede keer hetzelfde bedrag te betalen voor iets waarvoor de Provincie al betaald heeft. Het ligt niet bij ons, het ligt bij het niet nakomen van de verplichting door Stichting NaLi-IKL. Het tweede is dat we dan bij elke gedupeerde van welk faillissement dan ook als Provincie als precedentwerking zouden moeten bijspringen. Hoe onrechtvaardig het ook voelt ...

De voorzitter: Dank u wel en dan geef ik tot slot in de eerste termijn van GS het woord aan mevrouw Roefs

Gedeputeerde Roefs: Ja, dank u wel, voorzitter. Er staat voor mij één vraag open van de PVV. Die gaat over de KLC-projecten. Per 15 maart 2023 zijn er 31 samenwerkingsagenda's KLC afgesloten en van die samenwerkingsagenda's zijn er 14 inmiddels beschikt. Dat betekent dat die agenda's in uitvoering zijn. 17 agenda's worden op dit moment door de gemeenten verder uitgewerkt en die worden dan in 2023, dit jaar, of de eerste helft van 2024 beschikt. Dat betekent dus dat de projecten van alle 31 agenda's in 2024 in uitvoering zullen zijn. Overigens is daar ook – even kijken wanneer het was – op 10 mei een uitgebreide mededeling portefeuillehouder over verstuurd. Dank u wel. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Roefs. Dan zijn we gekomen aan de tweede termijn. Ik kijk even of er behoefte is aan het woord voeren. De heer Zeedzen namens BBB. Voor de tweede termijn behoefte?

Geen behoefte aan. Mevrouw Depondt namens het CDA. Mevrouw Depondt, heeft u behoefte aan een... Dat is niet het geval. De heer Driessen? Niet het geval. De heer Sol? Ja, ga uw gang. Ik hoop dat dat goed gaat met deze microfoon.

De heer Sol (GroenLinks): Anders gaan we gewoon een microfoon opzoeken die het wel doet.

De voorzitter: Dat is nou de meest praktische oplossing die we gehoord hebben, maar probeert u het eerst nog even ... Ja, dat kan ook.

De heer Sol (GroenLinks): Ja? Nou, hij lijkt het te doen. Dus ja, dank, voorzitter. Even in reactie op de stoplichtmethodiek. Vanuit het project- en programmamanagement kennen we naast tijd, geld en kwaliteit ook nog twee andere indicatoren, namelijk informatie en organisatie. Mijn gevoel is toch wel heel erg dat juist op die vlakken nog veel te winnen valt. Ik wil voorstellen om een keer in de Controlecommissie wat verder de diepte in te gaan om te kijken of we in aanvulling op datgene wat er al in het kader van het begrotingsformat is voorgesteld toch nog meer kunnen doen om uiteindelijk die stoplichten ook daadwerkelijk te kunnen gebruiken om vast te stellen van: oké, is het inderdaad groen of is het echt rood? In reactie op het amendement over het zwerfafval: dank voor de verheldering inderdaad, want dat is iets anders dan echte dumpingen. Sluikstort is dan iets wat daar vaak een beetje tussenin zit, zal ik maar zeggen. Ik denk dat het ... Wij waarderen het feit dat dit onderwerp geagendeerd wordt, want het is inderdaad een ergernis en het leidt ook tot aanzienlijke milieuaantastingen, omdat zwerfvuil vaak ook als het blijft liggen verkleint, versnipperd en bijvoorbeeld tot microplastics leidt. Maar ik zou wel willen voorstellen om een keer echt in commissieverband verder van gedachten te wisselen over: oké, waar liggen nou problemen waar gemeenten mee worstelen en hoe kan de Provincie het beste in aanvulling op de verantwoordelijkheid van gemeenten dingen doen om uiteindelijk dit probleem beter te tackelen? Dus met die instelling zouden wij een voorstel – en ja, of dat dan technisch een fonds moet zijn vind ik secundair – zeker wel kunnen ondersteunen. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Sol. Ik kijk even naar de heer Schyns. Geen behoefte. De heer Peters, aan u het woord. En nogmaals even excuus dat het door het haperen van de microfoon even op deze manier moet.

De heer Peters (LOKAAL-LIMBURG): Dank u wel. Tijdens zo'n schorsing luister je weleens naar jouw collega's in de Staten en ik heb net ook geluisterd naar mevrouw Van Toorenborg. Ja, die heeft natuurlijk een prachtig verhaal, maar de volgende week is zij hier niet meer. Over filmpjes kan ik zeggen: nou, dat ligt eraan wie je in het filmpje de hoofdrol laat spelen, maar ik kan me zomaar voorstellen dat een filmpje weleens zou kunnen werken. Maar goed, daar verschillen we over van mening. Ik heb wel geluisterd naar wat mijn collega's achter mij ervan vinden. Je zou bijna zeggen: u kunt geen opdracht geven aan het nieuwe College. Daarom zal ik de volgende week met een motie komen, in goed overleg met de mensen die mij wat hand- en spandiensten hebben verleend tijdens de schorsing. Dan moet ik dit amendement aanhouden en de volgende week met een motie terugkomen om in ieder geval dat te bewerkstelligen wat ik graag zou willen, want ik wil het op de agenda hebben. Ik wil het gewoon, net als veel collega's van mij, op de agenda hebben.

De voorzitter: Even een correctie, mijnheer Peters. Een amendement kunt u niet aanhouden, want vandaag stellen we de jaarcijfers vast.

De heer Peters (LOKAAL-LIMBURG): Nee, maar daarom zeg ik: dan trek ik dit amendement terug.

De voorzitter: En dan kunt u hem volgende week opnieuw indienen, als motie.

De heer Peters (LOKAAL-LIMBURG): Dan dien ik volgende week een motie in met ongeveer dezelfde strekking, maar dan zal ik in ieder geval die dingen weghalen die eventueel weerstand zouden opleveren om het op de agenda te krijgen. Dus ik ben van mening dat het op de agenda moet komen, maar er moet wel een beetje drang achter komen. Dat is eigenlijk mijn instelling, dus ...

De voorzitter: De boodschap is heel helder.

De heer Peters (LOKAAL-LIMBURG): Ja? Duidelijk? Hartstikke bedankt.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Peters. Ik constateer dat het amendement voor de vergadering van vandaag is ingetrokken, met een vooraankondiging dat een vergelijkbaar voorstel volgende week opnieuw zal worden geagendeerd. Dan kijk ik even naar mevrouw Schuurung. Aan u het woord.

Mevrouw Schuurung (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Heel kort. Dank voor de antwoorden. Ja, wij zien graag de monitor van het CPB, zeker ook als die wat specifiekier natuurlijk op verschillende locaties ingaat. In algemene zin is het misschien ook wel een opmerking die natuurlijk ook al in de nieuwe systematiek meegenomen wordt, hè? Dat er wat meer gekeken wordt naar de outcome en niet alleen maar naar de output. Het is natuurlijk vreemd om een doelstelling op te nemen van 'we willen 50% reduceren', terwijl je dan niet monitort hoeveel je nog moet doen en hoe hard dat proces eigenlijk loopt, dus onderliggend is dat misschien wel iets wat ook in de volgende periode meegenomen kan worden. Het antwoord als het gaat over de betaling aan Natuurrijk Limburg, dat begrijp ik, hè? Dat was natuurlijk ... Wij hebben het hier al eerder in de Staten over gehad en ik weet ook dat het College dat ook zo voelt. Daar hebben we het natuurlijk ook al wel eerder over gehad. Ja, het blijft wel een beetje vreemd voelen, want het is natuurlijk een kleine groep. Het is ook een klein bedrag en zeker ... Kijk, als we nou wisten van 'dat proces loopt dit jaar af', dan zou ik dat wat makkelijker vinden dan nu, want nu is het zo van: ja, dan zien we maar wanneer dat dan eindelijk gebeurt. Maar goed, ik begrijp het antwoord wel. Dus verder geen nieuwe vragen wat dat betreft.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Schuurung. De heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Ja, bedankt voor de beantwoording. Volgens mij staat er nog één vraagje open of we hebben hem gemist. Dat is de vraag over de erfpacht, waar op pagina 150 over wordt gesproken, die ik in de eerste termijn had gevraagd. Dat was welke gronden verkocht zijn door de betreffende erfpachters en welke ... Er wordt ook gesproken over dat er onderwerpen van gesprek zijn over gronden met de betreffende erfpartner. Wij zouden willen weten: welke gronden zijn dat en welke verbonden partijen zitten daarbij?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Claassen. Dan kijk ik even naar de heer Wolters Gregório. Aan u het woord.

De heer Wolters Gregório (SP): Ja, voorzitter, ik kan ook heel kort zijn. Ik had nog een vraag gesteld over een betrouwbare overheid. Al dat geld dat niet is uitgegeven; daar zitten vast ook projecten onder waarvan partners of belanghebbenden wel hadden verwacht dat we die af zouden krijgen in 2022 en waar ons dat niet gelukt is of waar we een keuze hebben gemaakt om dat niet te doen. Ja, hoe gaat het College daarmee om qua communicatie en wat krijgen we terug van onze partners daarover?

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik even naar de heer Nijskens. Geen behoefte aan een tweede termijn. Mevrouw Fischer, aan u het woord.

Mevrouw Fischer (50PLUS): Dank u wel, voorzitter. Nog één vraag. Ik heb aangegeven dat het voor ons altijd een vraag bleef hoeveel prestatie-indicatoren in 2023 aangepast worden aan de werkelijkheid.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Fischer. Ik schors de vergadering voor één minuut. Blijft u dus vooral in de zaal.

[SCHORSING]

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. Aan de orde de tweede termijn van de zijde van het College en ik geef voor de vragen die nog openstaan als eerste het woord aan Gedeputeerde Roest.

Gedeputeerde Roest: Ja, dank u wel, voorzitter. GroenLinks vraagt om de toevoeging van twee indicatoren naast tijd, kwaliteit en geld, namelijk organisatie en informatie. Dat is een uitstekende suggestie. Wij vinden het heel passend dat dit wordt besproken in de controlecommissie, waar het ook thuishoort. Dat is ook in lijn met de speerpunten die u voor de begroting heeft geagendeerd. Dan de erfpachtvraag van de heer Claassen. Ja, dat is iets lastiger, voorzitter, want we kunnen namelijk niet in het openbaar spreken over acquisitie rondom trajecten, maar we kijken separaat naar een nieuwe rapportage rondom grond en vastgoed en zullen deze informatiebehoefte daarin uiteraard meenemen, zodat u dan straks ook daarover geïnformeerd bent. Dan de vraag van de heer Wolters Gregório die mij was ontschoten. Dat heeft waarschijnlijk te maken met de overboekingsvoorstellen die u ziet. Nou, het is natuurlijk zo: de vaststelling van de jaarstukken is eigenlijk een fotomoment. We hebben natuurlijk middelen waarover afspraken gemaakt zijn. Die worden natuurlijk uiteraard wel besteed, maar werkzaamheden zijn niet op 31 december afgesloten. Die lopen ook door en dan moeten we natuurlijk wel ervoor zorgen dat de financiën die daarvoor voorzien zijn, dat die er ook in die volgende periode tot uitwerking en afwerking van de projecten ook uiteindelijk zijn, omdat ze natuurlijk wel besteed worden. Het is niet zo dat wij afspraken niet nakomen, alleen de termijn waarop we dat doen ligt later. Hetzelfde zult u ook zien met de vaststelling bijvoorbeeld van subsidies. Die worden ook op een latere termijn vastgesteld, op het moment dat de projecten ook met betrekkingen rondom de studies <onverstaanbaar> zijn uitgevoerd. Ik denk dat dat de beantwoording van de vraag was, voorzitter. Dank u wel.

Voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even naar de overige Collegeleden of er nog een vraag open staat. Er is nog een interruptie. De heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Ja, voorzitter, ik probeer het antwoord van mijnheer Roest te begrijpen, maar zegt mijnheer Roest nu dat die toegezegd heeft dat er binnenkort een schrijven komt in beslotenheid of ter inzage over de vraag die ik heb gesteld? Anders volg ik hem niet.

Voorzitter: Gedeputeerde.

Gedeputeerde Roest: Ja, voorzitter, er wordt een rapportage gemaakt, heb ik begrepen van ambtelijk, rondom grond en rondom vastgoed en daar zal ook de informatiebehoefte binnen de kaders die er daarvoor mogelijk zijn worden meegenomen.

Voorzitter: De heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Wat bedoelt u dan met die laatste zin?

Gedeputeerde Roest: Nou, in het begin heb ik ook al gezegd dat niet alle zaken die er rondom erfpacht zijn openbaar kunnen zijn, met de acquisitietrajecten, dus daar moeten we natuurlijk prudent mee omgaan.

Voorzitter: De heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Ja en daar gaat dus nu precies mijn vraag over, want dan is mijn vraag: wordt dat dan onder geheimhouding ter inzage gelegd? Of hoe dan ook? Hoe komen wij als Staten er dan achter? Ja, 'prudent' zegt mij niets. Er prudent mee omgaan zegt niets. Er prudent mee omgaan, dat kan zijn dat ik het heel netjes voorleg aan De Limburger.

Gedeputeerde Roest: Ja, voorzitter. Dit is natuurlijk ook een klein beetje een juridische vraag: wat kan wel en wat kan niet? Die kan ik hier op dit moment zo voor de vuist weg niet beantwoorden. Dan moet ik u teleurstellen, de heer Claassen.

De heer Claassen (PVV): Het is spijtig dat nog in de laatste...

Voorzitter: Ik zeg in ieder geval het volgende toe: **het verslag of de rapportage, gewoon de openbare rapportage, gaat komen en we laten nog zo snel mogelijk even weten daar waar inderdaad geheimhouding ligt op zaken, omdat dat met privacy en met acquisitie te maken heeft, dat we daar een middel voor vinden dat dat uiteraard voor Statenleden onder geheimhouding inzichtelijk gemaakt wordt en hoe we dat precies gaan doen.** We zullen u dat zo snel mogelijk schriftelijk even bevestigen. Dan geef ik nu het woord aan... Niemand meer? Er was geen overgebleven vraag. Mevrouw Roefs ook niet. Nee. De heer Gabriëls niet. Nee. Daarmee zijn we dan gekomen aan het eind van de beraadslaging over de jaarstukken en was dat ook tevens uw – dan kijk ik even naar rechts – laatste stuk. We gaan er uiteraard even over stemmen en om de twee leden de tijd te geven naar hun Statenstoel te gaan schors ik voor een halve minuut en dan gaan we stemmen over de jaarstukken.

[SCHORSING]

De voorzitter: Ik heropen de vergadering. Ik vraag u of u allen wilt gaan zitten. Samen met de griffier hebben we geconstateerd – mevrouw Plusquin, dank u wel – dat 45 Statenleden aanwezig zijn. Aan de orde is het gewijzigd G-23-001 Statenvoorstel inzake de jaarstukken 2022, alsmede de brief van GS van 30 mei 2023. De stemming is geopend. Alle stemmen zijn uitgebracht. De jaarstukken zijn aangenomen met 39 stemmen voor en 6 stemmen tegen.

9 Afscheid Gedeputeerden

De voorzitter: Dames en heren, het bijzondere moment is dan toch aangebroken en ik zou graag de beide heren die even van stoel zijn verwisseld toch weer vragen aan deze kant te komen zitten voor een paar laatste stichtelijke woorden. Geachte leden van Provinciale Staten, dames en heren, geachte aanwezigen, maar vooral toch ook beste afzwaaiende Gedeputeerden Roest, Roefs, Van Toorenburg en Gabriëls, maar ook toch wel een klein beetje de Gedeputeerde Satijn, die afscheid neemt van dit College. Voor het College van GS, Gedeputeerde Staten, 2021-2023 zit het er nu toch echt op. Gisteren tijdens de afscheidsreceptie hieronder in de feestzaal heb ik u allen uitgebreid toegesproken. Bij deze gelegenheid heb ik u als voltallig College, dat in 2021 is gestart, in een extraparlamentaire periode met recht en rede de gouverneurspenning uitgereikt. Vandaag neemt u officieel afscheid van dit huis, van de ambtelijke organisatie, van uw collega's, van uw netwerk als bestuurder, van mij als voorzitter van uw College, maar zeker ook van Provinciale Staten, van ons Limburgs parlement, aan wie u als bestuurder geruime tijd verantwoording afgelegd heeft, met wie u volop in gesprek en volop in debat bent geweest. U heeft Statenleden aan uw zijde gevonden of dwars op uw pad. Samen met u hebben de bewoners van deze zaal twee jaar geleden de draad opgepakt. Samen heeft u hard gewerkt aan een hernieuwd vertrouwen, aan een volgend hoofdstuk in onze bestuurscultuur en aan de invulling van de regels en wetten van extraparlamentair besturen, dat u als erfenis meekreeg op 2 juli 2021. Er is in die twee jaar heel veel gebeurd, te veel om op te noemen, maar een hele kleine bloemlezing wil ik toch nog even doen. Beste Madeleine je hebt je zeker ook in Den Haag hard gemaakt voor een eerlijkere verdeling van aandacht en middelen tussen Randstad en regio, bijvoorbeeld op het gebied van cultuur en financiën, maar vooral vanwege het rapport 'Elke regio telt'. Maar je was er in onze

provincie ook voor mensen die de aansluiting missen of moeite hebben om rond te komen. Je stond deze mensen terzijde met jouw mensgerichte uitvoering van de sociale agenda en dat ging je zeer na aan het hart, terwijl je daarnaast ook scherp kon zijn, bijvoorbeeld bij toezicht en naleving van regels door Limburgse bedrijvigheid. Blijf je alsjeblieft inzetten voor Limburg, maar dan vooral vanuit je nieuwe rol als lid van de Eerste Kamer. Madeleine, dank je wel. Beste Geert. Deze provincie heeft te maken gehad met flinke uitdagingen, bijvoorbeeld op het gebied van stikstof, om er maar eens zomaar één te noemen. Maar je bleef constructief in dialoog met iedereen, met de boeren, met de natuurorganisaties, met gemeenten en realiseerde daarbij ook een recordaantal van 25 vrijwillige uitkopen, waar andere provincies samen niet verder kwamen dan een handjevol. Dat heet de Limburgse methode. Dan had je daarnaast ook alle tijd nodig om op geheel eigen wijze aandacht te vragen voor ons prachtige Limburgs erfgoed en onze streektaal. Wat was je daar een ambassadeur van. Jij hebt het volledig in de schijnwerpers gezet en het echt een plek gegeven, wat het ook verdient. Maar ook bekommerde je je over het welzijn van onze dieren in Limburg. Hun welzijn gaat je zeer na aan het hart. Beste Geert, ik weet dat je ons op de voet zult blijven volgen, ondersteunend waar het kan, kritisch waar het moet, maar dan als gewaardeerd Statenlid. Dank je wel voor de afgelopen twee jaar. Beste Lia. Als Gedeputeerde van Wonen, Ruimte, Water en Landbouw kreeg je het in de eerste weken nogal voor de kiezen. Met de watersnood als belangrijkste aanleiding schaakte je op heel veel borden tegelijk en regelde je zowat € 1 miljard voor de waterveiligheid in Limburg. Een huzarenstukje. En passant tekende je – en dat was zeker geen gemakkelijke opgave – met minister Hugo de Jonge een woondeal en kreeg je in deze zaal de handen op elkaar voor de eerste provinciale omgevingsvisie. Je dacht dat je met pensioen kon gaan, maar je was ongelooflijk blij gevraagd te zijn, maar nog blijer dat je met zoveel mooie inhoud voor deze mooie provincie nog twee jaar aan de slag mocht. Nu heb je alle tijd om echt bijvoorbeeld heel veel thrillers te gaan lezen. Lia, wij komen elkaar vast in het Noord-Limburgse regelmatig tegen. Ontzettend bedankt voor deze twee jaar. Beste ad. Als Gedeputeerde voor Financiën, Bedrijfsvoering en Bestuurlijk Toezicht heb je ook behoorlijk wat voor de kiezen gekregen. De provinciale begroting niet alleen op orde houden en krijgen, maar vooral ook ondanks deze complexe materie deze dichterbij brengen. Dichterbij zodat iedereen hem begrijpt en het duidelijker wordt. Geen dikke stapels papier, maar digitaliseren, zodat het makkelijker leesbaar gaat worden. Een hele belangrijke stap heb je daarin gezet. Het was zeker ook meer het transparant maken van het reilen en zeilen in deze provincie. Je stelde bij ons altijd de vaste vraag: ‘Wat gebeurt er als we het niet doen en is dat erg?’ De eerste vraag was al heel erg moeilijk, over de tweede moesten we wat langer nadenken, maar als het wel erg was, dan was het goed. Zo niet, dan moesten we maar eens nadenken of we het nog steeds moesten blijven doen. Dat je tot twee keer toe jouw hartoperatie hebt uitgesteld voor belangrijke debatten in deze zaal zegt alles over jou. Dank je wel voor je enorme inzet de afgelopen twee jaar. Ad, het ga je goed. Afscheid van dit College neemt ook Stephan Satijn. Beste Stephan. Je neemt dan wel geen afscheid van het huis en we zien wel of het je vanmiddag lukt om op die stoel verder te gaan en anders in ieder geval nog altijd vanuit die stoel. Ik zal er niet op vooruitlopen. Maar wel van dit College neem je afscheid en van het extraparlamentaire bestuur. Je hebt er onder andere voor gezorgd, als we het dan hebben over behoorlijke opgaven, dat je dankzij een gezamenlijke, zeer innovatieve en transparante voorbereiding Provinciale Staten een historisch besluit hebt laten kunnen nemen over Maastricht Aachen Airport. Onder jouw leiding heeft ook Brightlands een enorme doorontwikkeling ingezet naar één sterk Limburgs merk en is de komst van de Einstein Telescope weer een stapje dichterbij gekomen. Maar ik zeg er wel gelijk bij: we zijn er nog niet. Dit moet hoog op welke agenda dan ook blijven staan. Maar dat je daar een enorme ambassadeur voor bent geweest, dat is denk ik iedereen opgevallen. Ik kan alleen maar zeggen, afhankelijk van vanmiddag, ga daar vooral mee door. Stephan, ontzettend bedankt voor deze twee jaren. Dames en heren, tot zover een kleine greep uit de twee jaar beleid en bestuur van de Provincie Limburg. Dan heb ik het nog niet gehad over gezamenlijke hoogtepunten, zoals een Koningsdag 2022 in Maastricht of de heel veel mooie grote en kleine projecten en evenementen bij de gemeenten in onze prachtige provincie. Al met al een enorme berg werk en ik durf best de stelling aan dat u als Collegeleden in een halve periode bijna dubbel werk heeft moeten leveren voor deze provincie. In 2021 ging het, zo constateerde ik toen, als toenmalige buitenstaander, even niet zo lekker met Limburg. Deze provincie, toen al hard geraakt door corona, kreeg een bestuurscrisis voor de kiezen. Het toenmalige College stapte op, inclusief haar voorzitter. Geen fijne ontwikkelingen waar je op zit te wachten.

Integendeel. Johan Remkes moest komen om een paar maanden op de winkel te passen en uiteraard kon zelfs hij het niet alleen. Hij belde daarom Madeleine, Stephan, Geert, Lia, Ad en Maarten en niet tevergeefs. Het was een absoluut unicum dat een Commissaris van de Koning zelf een College van GS moest samenstellen, zelf op zoek moest naar kandidaten, naast dat hij in zijn eentje een provincie moest besturen. Aan deze kandidaten, van wie er vandaag vier als Gedeputeerde afscheid nemen, werd gevraagd om alles uit hun handen te laten vallen en bestuurder te worden in dit huis. En ja, ik geloof best dat Johan Remkes zeer indringend kan zijn en overtuigend en dat u daar moeilijk nee tegen kunt zeggen, maar u nam wel zelf het besluit. U nam het besluit om uw gezinsleven op een laag pitje te zetten, om u in razend tempo in te lezen en veelal ontzettend veel complexe materie eigen te maken. U nam het besluit om te proberen het vertrouwen van de Staten te winnen en u heeft daadwerkelijk alles uit handen laten vallen en bent aan de slag gegaan, uit liefde en uit gevoel van verantwoordelijkheid voor onze prachtige provincie Limburg. Sinds dag één op 2 juli 2021 tot en met dag 722 vandaag op 23 juni 2023 heeft u zich met hart en ziel met al uw ervaring en kennis ingezet voor alle Limburgers. Beste Ad, Lia, Madeleine en Geert, jullie waren vier onmisbare schakels in mijn eerste College van Gedeputeerde Staten en ik heb heel veel geleerd van jullie. Jullie gaan je eigen weg. Dank je wel voor die fantastische tijd die we samen hebben meegemaakt. Als voorzitter van het College en als voorzitter van Provinciale Staten, maar zeker ook namens alle Limburgers, met een klein presentje, ongelooflijk dank je wel. Het ga jullie goed. Dames en heren, daarmee zijn we aan het einde gekomen van dit gedeelte van de vergadering. Vanmiddag om 14.00 uur hervat ik de vergadering en staat de installatie van de nieuwe Collegeleden op de agenda. Ik schors de vergadering zodat u allen kunt lunchen en nog eventjes wat met elkaar hierover kunt nakletsen. Vergadering geschorst tot 14.00 uur.

10 SCHORSING

11 Benoeming en installatie nieuwe Gedeputeerden

De voorzitter: Dames en heren, omdat we vanmorgen al vergaderd hebben, moet ik nu openen met: ik heropen de vergadering en heet u allen wederom van harte welkom bij deze hele bijzondere Statenvergadering, deel 2. Ik heet in het bijzonder iedereen van harte welkom in de zaal, maar zeker ook op de publieke tribune, partners, familieleden, vrienden, bekenden, u allen die hiervoor naar deze prachtige zaal bent gekomen, maar zeker ook de vertegenwoordiging van de pers. Heel fijn dat u vandaag aanwezig bent. Een deel bevindt zich nu op een plek waar we dat normaal niet zo gewend zijn, maar dit is wel *het* moment om gegarandeerd te krijgen dat we de mooiste foto's hebben. Vandaar dat ik dat heb toegestaan. Uiteraard. Aan de orde is het agendapunt benoeming en installatie van nieuwe Gedeputeerden. Het is een heel verhaal. Het is een heel protocol. We gaan dat even stapje voor stapje op de juiste manier doen. Daar gaan we nu mee beginnen. Alvorens te beginnen aan de benoeming van kandidaat-Gedeputeerden stellen Provinciale Staten eerst het aantal Gedeputeerden vast. Er ligt voor een ontwerpbesluit P-23-010 om het aantal Gedeputeerden voor de Statenperiode 2023-2027 vast te stellen op zes, allen in voltijd. Kan ik instemmen, kunt u allen instemmen met dit voorstel? Dat is er aan de hand. Dan is conform besloten. Aan de orde is de benoeming en installatie van zes Gedeputeerden. De benoeming van een nieuwe Gedeputeerde geschiedt conform artikel 8 van het Reglement van Orde van Provinciale Staten bij schriftelijke stemming. Conform artikel 31 van de Provinciewet betreft dit een geheime stemming. Voor de volledigheid wil ik opmerken dat het mogelijk is dat er ook andere kandidaten dan in het ontwerpplan staan alsnog worden voorgedragen. Hierbij moet ik dan wel expliciet vermelden dat indien die personen gekozen worden zij eerst nog de risicoanalyse in het kader van de integriteit en het onderzoek van de Commissie Geloofsbrieven moeten ondergaan alvorens zij benoemd zouden kunnen worden. Ik vraag even of er andere kandidaten worden aangedragen dan in het aangekondigde besluit is voorgesteld. Dat is niet het geval. Dan gaan we nu verder met de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven. Er is een commissie van vijf leden ingesteld voor het onderzoek van de geloofsbrieven en bijlagen van de kandidaat-Gedeputeerden, zoals genoemd in het ontwerpbesluit P-23-010. De leden van deze commissie zijn mevrouw Depondt, mevrouw Berghorst, de heer Claassen, de heer Driessen en mevrouw Van der Pol. Ik verzoek de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven nu plaats te gaan nemen achter deze tafel rechts naast mij. Ten

dienste van het onderzoek van de geloofsbrieven, overeenkomstig het bepaalde in artikel 8 van het Reglement van Orde voor vergaderingen van Provinciale Staten en artikel 35b van de Provinciewet, zijn per kandidaat-Gedeputeerde overlegd een opgave van alle door hem of haar beklede openbare betrekkingen en een gewaarmerkt afschrift uit de gemeentelijke basisregistratie persoonsgegevens, waaruit de huidige woonplaats, geboortedatum en -plaats, alsmede het Nederlanderschap en het niet uitgesloten zijn van kiesrecht blijken, plus een Verklaring Omtrent het Gedrag, die niet ouder is dan drie maanden. De Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven zal de bevindingen met betrekking tot de geloofsbrieven voor alle zes kandidaten samen toelichten. Als bijlage bij dit agendapunt is in het Stateninformatiesysteem het verslag van de commissie met de bijbehorende stukken toegevoegd. Deze zijn op 21 juni openbaar gemaakt. Daarnaast heb ik de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven geïnformeerd over mijn bevindingen naar aanleiding van de risicoanalyse integriteit, die bij alle zes de kandidaat-Gedeputeerden is uitgevoerd. Voorzitter van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven, aan u het woord om het verslag over de zes kandidaat-Gedeputeerden uit te spreken.

Mevrouw Depondt-Olivers (CDA): Dank u wel voorzitter. De Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven, de commissie even korthedshalve, heeft op maandag 19 juni 2023 de geloofsbrieven van de zes kandidaat-Gedeputeerden onderzocht. Achtereenvolgens zijn gesprekken gevoerd met de zes kandidaat-Gedeputeerden, zijnde de heren Kuntzelaers van de PvdA, de heer Theuns van het CDA, de heer Van Caldenberg van de SP, de heer Satijn van de VVD en de heer Faassen van de BBB en ten slotte met mevrouw Demollin-Schneiders van de BBB. Daaraan voorafgaand heeft de commissie op onderdelen toelichting gevraagd van Capra Advocaten die de risicoanalyses integriteit hebben uitgevoerd. Tevens is de Commissaris van de Koning in de gelegenheid gesteld toe te lichten welke beheersmaatregelen voor welke kandidaten voorzien zijn. Vervolgens heeft de commissie getoetst of de kandidaten benoembaar zijn. De commissie heeft de geloofsbrieven in orde bevonden en gebleken is dat de zes kandidaat-Gedeputeerden aan alle in de Provinciewet gestelde eisen voldoen. Daarna zijn er aan de kandidaten afzonderlijk vragen gesteld naar aanleiding van de risicoanalyses integriteit die zijn opgesteld door Capra Advocaten. Doel van het stellen van de vragen was om na te gaan of er aanvullende beheersafspraken met kandidaten wenselijk zijn. De commissie stelt vast dat er geen aanvullende beheersafspraken nodig zijn voor de heren Kuntzelaers, Theuns en Van Caldenberg. Dat geldt ook voor mevrouw Demollin-Schneiders. De heer Satijn gaf aan er geen bezwaar tegen te hebben een beheersafpraak die eerder is getroffen vanwege relaties met een commerciële partij te verlengen tot 2027. De commissie heeft de heren Satijn en Faassen in overweging gegeven met de Commissaris van de Koning in overleg te gaan over precisering van de beheersafspraken die betrekking hebben op beleggingen c.q. grondposities. Dit als uitwerking van punt 4 van de collectieve afspraken uit de brief van de Commissaris van de Koning van 16 juni 2023. Ten slotte heeft de commissie er bij de Commissaris van de Koning op aangedrongen een goed overzicht te geven van de beheersmaatregelen en daarover ook regelmatig aan Provinciale Staten te rapporteren. De commissie heeft de Commissaris van de Koning ook verzocht beheersmaatregelen te preciseren. De commissie constateert dat er geen beletselen zijn voor benoeming en dat de zes kandidaat-Gedeputeerden benoembaar zijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Depondt. Overeenkomstig het verslag van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven constateer ik dat er geen wettelijke beletselen zijn om de zes kandidaat-Gedeputeerden zoals genoemd in ontwerpbesluit P-23-010 te benoemen. Ik zal de naam van de eerste kandidaat-Gedeputeerde noemen. De overige kandidaat-Gedeputeerden zullen per stemronde één voor één worden genoemd. De eerste kandidaat-Gedeputeerde die aangedragen wordt, is mevrouw E.A.M.B. Elianne Demollin-Schneiders. Wij gaan over tot stemming en ik informeer u nu hoe dat in zijn werk gaat. Bij de stemming mag uitsluitend gebruik worden gemaakt van gewaarmerkte stembriefjes die straks worden uitgedeeld. Elk stembriefje moet de achternaam bevatten van de persoon op wie men zijn stem wenst uit te brengen. Dus wilt u op mevrouw Demollin-Schneiders stemmen, dan dient u dat zo ook in te vullen. Demollin-Schneiders. Eventueel met voornaam, dat mag. Maar niet alleen de voornaam, dat mag niet. Ik vraag u tijdens het stemmen ordentelijk te handelen en wijs u daarbij op uw verantwoordelijkheid als

Statenlid en het aanzien van de Provinciale Staten. Voor het bepalen van een volstrekte meerderheid, bedoeld in artikel 30 van de Provinciewet, wordt onder het uitbrengen van een stem verstaan het inleveren van een behoorlijk ingevuld stembriefje. Onder het niet behoorlijk ingevuld stembriefje wordt verstaan een blanco ingeleverd stembriefje, een onleesbaar stembriefje, een stembriefje waarop bijvoegingen zijn geplaatst waardoor het betreffende Statenlid kan worden geïdentificeerd, een stembriefje waarop meer namen staan vermeld dan het aantal te benoemen personen waarvoor de stemming plaatsvindt en indien de stemming is uitgebracht op een ander briefje dan het daartoe uitgereikte stembriefje. In geval van twijfel over de inhoud van het stembriefje beslist de Provinciale Staten op voordracht van de voorzitter. Twijfelt u over de spelling van een aangedragen naam ... Gelukkig hebben we hier naambordjes, maar deze staan in ieder geval ook in het ontwerpbesluit uitgeschreven. Daar kunt u het sowieso terugvinden. Voor de goede orde vermeld ik nog dat ook Statenleden die Gedeputeerde of kandidaat-Gedeputeerde zijn mee mogen stemmen. Het betreft namelijk geen stemming op grond van de voordracht beperkt tot één persoon, zoals vermeld in artikel 28, lid 4 Provinciewet. Het stembureau wordt gevormd door een deel van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven, te weten mevrouw Berghorst als voorzitter, de heer Claassen en de heer Driessen. Zij dienen eerst te onderzoeken of het aantal stembriefjes gelijk is aan het aantal aanwezige leden. Als dit het geval is, dan wordt de inhoud van elk stembriefje door mevrouw Berghorst als voorzitter luidt voorgelezen, door de heer Claassen nagezien en door de heer Driessen aangetekend. Overigens nemen ook de leden van het stembureau uiteraard deel aan de stemming. Voor een ordentelijk verloop van de stemming doe ik een dringend beroep op u om vanaf nu uw plaats te behouden, waar u zit, tot na de stemming over alle kandidaten. Ik stel vast dat er 45 Statenleden in de vergadering aanwezig zijn die deelnemen aan de stemming. Ik vraag de bode een gelijkloidend aantal stembriefjes uit te delen en vervolgens kunt u direct tot het invullen van het stembriefje overgaan. Zoals gezegd, de eerste kandidaat waar we over gaan stemmen is kandidaat-Gedeputeerde, aangedragen, mevrouw Elianne Demollin-Schneiders. De stemming is vanaf nu geopend. Het stembureau mag het aantal stemmen gaan tellen. Het aantal uitgebrachte stemmen komt exact overeen met het aantal aanwezige Statenleden.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Dan gaan we nu voorlezen. Elianne Demollin-Schneiders, blanco, blanco, kruis, mevrouw E. Demollin-Schneiders, blanco, blanco, Elianne Demollin-Schneiders, Elianne Demollin-Schneiders, Demollin-Schneiders, mevrouw E. Demollin-Schneiders, E. Demollin-Schneiders, Demollin-Schneiders, mevrouw Demollin-Schneiders voor, Demollin-Schneiders, mevrouw E.A.M.S. Demollin-Schneiders, Demollin-Schneiders, E.A.M.B. Demollin-Schneiders, E.A.M.B. Demollin-Schneiders, blanco, Demollin-Schneiders, Demollin-Schneiders, Elianne Demollin-Schneiders, tegen, E. Demollin-Schneiders, E. Demollin-Schneiders, E. Demollin-Schneiders, Demollin-Schneiders, E. Demollin-Schneiders, E. Demollin-Schneiders, streep, Demollin-Schneiders, Demollin-Schneiders, Elianne Demollin-Schneiders, Demollin-Schneiders, Demollin-Schneiders, nul, blanco, tegen, blanco, blanco, blanco, Elianne Demollin-Schneiders, Demollin-Schneiders, Demollin-Schneiders. Voorzitter, de uitslag van de stemming is dat er 30 stemmen zijn uitgebracht op mevrouw Demollin-Schneiders, dat er 5 blanco stemmen zijn uitgebracht en dat er 10 andere stemmen zijn uitgebracht.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Berghorst. Daarmee constateer ik dat mevrouw Demollin-Schneiders een meerderheid van de stemmen heeft behaald. De stembriefjes zullen na afloop van de vergadering worden vernietigd. De volgende kandidaat die aangedragen wordt en waarover we zullen gaan stemmen is de heer L. Léon Faassen. Voor alle helderheid om naamverwisseling te voorkomen: met een F, dubbel A en dubbel S. Ben daar even scherp op met zijn allen. De briefjes mogen worden uitgedeeld. Dames en heren, er was bij de vorige stemronde even een kleine vraag over de rechtsgeldigheid van één uitgebrachte stem, waar naast de naam ook het woord 'voor' op staat. We hebben dat even laten checken en daarover wil de voorzitter graag nog een correctie toevoegen.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Ja, na nadere juridische check is gebleken dat mevrouw Demollin-Schneiders gekozen is met 31 stemmen voor en dat er 9 stemmen anders zijn uitgebracht.

De voorzitter: Dank u wel en dat wordt ook zodanig in de notulen opgenomen. Dan kunt u nu de stemmen gaan tellen.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Voorzitter, we hebben 45 uitgebrachte stemmen.

De voorzitter: Dan constateer ik dat het aantal uitgebrachte stemmen wederom precies overeenkomt met het aantal aanwezigen Statenleden.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Dan ga ik nu de namen voorlezen. Léon Faassen, Faassen, geen beschreven briefje, om de verwarring met blanco te voorkomen, tegen, geen beschreven briefje, L. Faassen, L. Faassen, geen beschreven briefje, een kruis, blanco, Faassen, L. Faassen, de heer Léon Faassen, Léon Faassen, Léon Faassen, Léon Faassen, Léon Faassen, Léon Faassen, Léon Faassen, Léon Faassen, Léon Faassen, L. Faassen, Léon Faassen, Léon Faassen, L. Faassen, Faassen, de heer L. Faassen, L. Faassen, een niet beschreven stembriefje, L. Faassen, Faassen, een niet beschreven stembriefje, Caldenberg, een niet beschreven briefje, Jonny blanco, een streep, L. Faassen, Faassen, L. Faassen, een kruis, b-b-blanco, tegen, blanco, blanco, L. Faassen, de heer Faassen en de heer L. Faassen. Voorzitter, we hebben een uitslag. Er zijn 28 stemmen uitgebracht voor de heer Léon Faassen, er zijn 6 blanco stemmen uitgebracht en er zijn 11 andere stemmen uitgebracht.

De voorzitter: Daarmee constateer ik dat er een volstrekte meerderheid is voor de heer Léon Faassen en ook hier zullen de stembriefjes na afloop van de vergadering worden vernietigd. Voordat ik de volgende persoon, kandidaat, naar voren breng, wil ik u nogmaals vragen en adviseren te blijven bij een ordentelijke stemming, de Provincie Limburg waardig. De volgende kandidaat die is voorgedragen is de heer Kuntzelaers. De briefjes mogen worden uitgedeeld.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Voorzitter, er zijn 45 stemmen uitgebracht.

De voorzitter: Daarmee constateer ik dat het aantal uitgebrachte stemmen overeenkomt met het aantal aanwezige Statenleden.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Dan ga ik nu de namen voorlezen. Kuntzelaers, Kuntzelaers, de heer Jasper Kuntzelaers, Kuntzelaers, Kuntzelaers, Jasper Kuntzelaers, J. Kuntzelaers, streep, J.J.M. Kuntzelaers, Jasper Kuntzelaers, J. Kuntzelaers, Kuntzelaers, Kuntzelaers, geel, leeg, Kuntzelaers, Kuntzelaers, de heer Kuntzelaers, Kuntzelaers, J. Kuntzelaers, Kuntzelaers, Kuntzelaers, J.J.M. Kuntzelaers, leeg, leeg, tegen, J. Kuntzelaers, tegen, Kuntzelaers, Jasper Kuntzelaers, de heer J. Kuntzelaers, Jasper Kuntzelaers, J. Kuntzelaers, Kuntzelaers, de heer Jasper Kuntzelaers, Kuntzelaers, Gabriëls, leeg, Jasper Kuntzelaers, Kuntzelaers, J. Kuntzelaers, Jasper Kuntzelaers, Kuntzelaers, Kuntzelaers, Jasper Kuntzelaers. Voorzitter, de uitslag is bekend. Er zijn 36 stemmen uitgebracht op de heer Jasper Kuntzelaers, er zijn 4 lege stembriefjes ingevuld, ingeleverd en er zijn 5 andere stemmen uitgebracht.

De voorzitter: Daarmee constateer ik dat de heer Kuntzelaers een volstrekte meerderheid van de stemmen heeft gehaald. Dan gaan we nu over naar de volgende kandidaat die is aangedragen. Dat is de heer Stephan Satijn. De briefjes mogen worden uitgedeeld.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Voorzitter, er zijn 45 stemmen uitgebracht.

De voorzitter: Dan constateer ik dat het aantal uitgebrachte stemmen overeenkomt met het aantal aanwezige Statenleden.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Dan zal ik nu de namen voorlezen. Satijn, tegen, Satijn, Satijn, Satijn, Satijn, blanco, de heer Stephan Satijn, Satijn, S. Satijn, Stephan Satijn, Stephan Satijn, S. Satijn, Satijn, Satijn, de heer S.H.M. Satijn, blanco, S. Satijn, Satijn, Stephan Satijn, Satijn, Satijn, Stephan Satijn, de heer Satijn,

Satijn, S.H.M. Satijn, Satijn, Stephan Satijn, blanco, tegen, tegen, een leeg stembriefje, Stephan Satijn, Satijn, Stephan Satijn, een leeg stembriefje, een leeg stembriefje, een leeg stembriefje, S. Satijn, een leeg stembriefje, een streep, blanco, S.H.M. Satijn, de heer S.H.M. Satijn, S.H.M. Satijn. Voorzitter, de uitslag is bekend. Er zijn 32 stemmen uitgebracht op de heer Satijn, er zijn 5 lege stembriefjes ingevuld en er zijn 8 andere stemmen uitgebracht.

De voorzitter: Daarmee constateer ik dat de heer Satijn een volstreekte meerderheid van de stemmen heeft behaald. Ook deze stembriefjes zullen na de vergadering worden vernietigd. Dan komen we bij de volgende kandidaat die aangedragen wordt. Dat is de heer Michael Theuns. De stemming is geopend.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Voorzitter, er zijn 45 stemmen uitgebracht.

De voorzitter: Daarmee constateer ik dat het aantal uitgebrachte stemmen overeenkomt met het aantal aanwezigen Statenleden.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Dan zal ik nu weer stemmen voorlezen. De heer Theuns, M. Theuns, een leeg stembriefje, een streep, een leeg stembriefje, Ger Koopmans, een leeg stembriefje, M.L.M. Theuns, de heer Michael Theuns, M.L.M. Theuns, Theuns, Theuns, Theuns, M. Theuns, blanco, blanco, blanco, tegen, tegen, M. Theuns, M. Theuns, Theuns, Michael Theuns, Theuns, de heer Theuns, M. Theuns, Theuns, tegen, Theuns, kruis, tegen, Theuns, blanco, Michael Theuns, de heer Michael Theuns, de heer Michael Theuns, Michael Theuns, Michael Theuns, M. Theuns, M. Theuns, de heer Theuns, Theuns, Theuns, een leeg stembriefje en een leeg stembriefje. Voorzitter, de resultaten zijn binnen. Er zijn 29 stemmen uitgebracht op de heer Michael Theuns, er zijn 5 lege stembriefjes ingeleverd en er zijn 11 andere stemmen uitgebracht.

De voorzitter: Daarmee constateer ik dat de heer Theuns een volstreekte meerderheid van de stemmen heeft behaald. Ook deze stembriefjes zullen net als de andere na afloop van de vergadering worden vernietigd. Komen we bij de volgende kandidaat die aangedragen wordt. Dat is de heer Marc van Caldenberg. De stemming is geopend.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Voorzitter, er zijn 45 stemmen uitgebracht.

De voorzitter: Dan constateer ik dat dat hetzelfde is als het aantal aanwezigen Statenleden ten tijde van de uitgebrachte stemmen.

Mevrouw Berghorst (PvdA): Dan zal ik nu verdergaan met het voorlezen van de briefjes. Van Caldenberg, Van Caldenberg, Van Caldenberg, Van Caldenberg, M. van Caldenberg, Van Caldenberg, Caldenberg, een leeg stembriefje, een streep, Van Caldenberg, M. van Caldenberg, Van Caldenberg, M. Caldenberg, M. van Caldenberg, M. v. Caldenberg, blanco, blanco, tegen, blanco, tegen, leeg, Marc van Caldenberg, Marc v. Caldenberg, Caldenberg, Marc van Caldenberg, Van Caldenberg, V. Caldenberg, Marc van Caldenberg, Van Caldenberg, Marc van Caldenberg, Octo, M. van Caldenberg, Marc van Caldenberg, M. van Caldenberg, V. Caldenberg, de heer M. van Caldenberg, M. van Caldenberg, Van Caldenberg, de heer Marc van Caldenberg, Van Caldenberg, een leeg stembriefje, een leeg stembriefje, Van Caldenberg, een leeg stembriefje en Van Caldenberg. Voorzitter, de uitslag is bekend. Er zijn 33 stemmen uitgebracht voor de heer Van Caldenberg, er zijn 5 lege stembriefjes ingevuld en er zijn 7 andere stemmen uitgebracht.

De voorzitter: Daarmee constateer ik dat de heer Van Caldenberg, een volstreekte meerderheid van de stemmen heeft behaald. Ook deze stembriefjes zullen na de vergadering worden vernietigd. Dames en heren, bij deze wil ik de leden van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven en het stembureau ongelooflijk bedanken voor hun werkzaamheden, niet alleen vandaag, maar vooral ook in de voorbereiding en de zeer intensieve en uitvoerige gesprekken die u met de kandidaten heeft gevoerd en dat alles namens de Provinciale Staten. Hartelijk dank voor dit uitgebreide werk. Ik constateer dat Provinciale

Staten conform ontwerpbesluit P-23-010 hebben besloten de volgende Gedeputeerden te benoemen tot lid van het College van Gedeputeerde Staten: mevrouw E.A.M.B. Demollin-Schneiders met een voltijdfunctie, de heer L Faassen met een voltijdfunctie, de heer J.J.M. Kuntzelaers met een voltijdfunctie, de heer S.H.M. Satijn met een voltijdfunctie, de heer M.L.M. Theuns met een voltijdfunctie en de heer M van Caldenberg met een voltijdfunctie. Alvorens hun functie uit te kunnen oefenen dienen zij eerst aan te geven of zij hun benoeming wensen te aanvaarden en daarna zullen zij de eed of de verklaring en belofte afleggen. Ik verzoek de bodes de kandidaat-Gedeputeerden naar de interruptietafel te begeleiden. Mevrouw, mijne heren, ik vraag u allereerst om via de microfoon aan te geven of u uw functie wilt aanvaarden en dat mag gewoon op willekeurige volgorde. De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Ja.

De voorzitter: De heer Theuns.

De heer Theuns (CDA): Ja.

De voorzitter: De heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Ja.

De voorzitter: Mevrouw Demollin.

Mevrouw Demollin-Schneiders (BBB): Ja.

De voorzitter: de heer Satijn.

De heer Satijn (VVD): Ja.

De voorzitter: De heer Faassen.

De heer Faassen (BBB): Ja.

De voorzitter: Ik lees nu eerst de tekst van de eed en de verklaring en belofte voor. Ik verzoek de leden die de eed afleggen na het afroepen van hun naam twee vingers van de rechterhand op te steken, zeggend: 'Zo waarlijk helpe mij God almachtig.' Degenen die de verklaring en belofte afleggen, zeggen na afroepen van hun naam: 'Dat verklaar en beloof ik.' De eed. 'Ik zweer dat ik, om tot Gedeputeerde benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als Gedeputeerde naar eer en geweten zal vervullen.' De verklaring en belofte luidt als volgt: 'Ik verklaar dat ik, om tot Gedeputeerde benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk en enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als Gedeputeerde naar eer en geweten zal vervullen.' Mevrouw Demollin-Schneiders.

Mevrouw Demollin-Schneiders (BBB): Dat verklaar en dat beloof ik.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Faassen.

De heer Faassen (BBB): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Kuntzelaers.

De heer Kuntzelaers (PvdA): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Satijn.

De heer Satijn (VVD): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Theuns.

De heer Theuns (CDA): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Caldenberg.

De heer Van Caldenberg (SP): Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Dan zijn hiermee de nieuwe Gedeputeerden officieel benoemd en geïnstalleerd en feliciteer ik u als eerste van harte met uw benoeming als Gedeputeerde van de Provincie Limburg. Ik verzoek de bodes de nieuwe Gedeputeerden naar hun zitplaats te begeleiden. Het feliciteren doen we na afloop, straks, als ook dadelijk de nieuwe Statenleden zijn beëdigd en nadat ik u eerst even heb toegesproken. Geachte kersverse Collegeleden, vandaag is jullie eerste officiële dag als nieuwe bestuurders van onze prachtige provincie Limburg. Een belangrijke functie, waar ik jullie om te beginnen graag van harte mee wil feliciteren. Nogmaals ook een warm welkom aan jullie partners, ouders, kinderen en andere dierbaren die dit bijzondere moment hier meemaken. Fijn dat u er allemaal bent. Tja, beste Collegeleden, dit is de zaal waar u de komende jaren regelmatig het feest van de democratie mag vieren. Als gast van de volksvertegenwoordigers in Provinciale Staten, die met u meedenken, die u kritisch bevragen, voorstellen doen en opdrachten meegeven en uiteindelijk ook besluiten nemen en bekrachtigen. Misschien zal dat voor u als bestuurder niet altijd als een feest voelen, maar dat is het wel. Een feest en een voorrecht dat we in een land en in een provincie leven waar we het met elkaar eens en soms ook oneens mogen zijn, waar er ruimte is voor verschillen van mening en inzicht en waar we met respect voor meerderheden en minderheden uiteindelijk samen besluiten nemen. Op u als Collegeleden rust daarbij een belangrijke taak: om Provinciale Staten in staat te stellen haar controlerende rol goed te vervullen. Samen met de Griffie is eerder al een programma gestart om de informatievoorziening richting de Staten verder te verbeteren en ik roep u op daar volop aan bij te dragen, dus zorg ervoor dat informatie tijdig beschikbaar is, gebruik geen nodeloos ingewikkelde taal en onthoud dat het aantal pagina's niet bepalend is voor de kwaliteit van de nota. Gelukkig zit in uw College de nodige Statenervaring, dus ook voldoende gevoel voor wat de Staten nodig hebben. Maak daar vooral gebruik van, zou ik zeggen, want een goede relatie tussen Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten is een belangrijke pijler in de vernieuwde bestuurscultuur die we samen nastreven, een cultuur waarbinnen transparantie, betrouwbaarheid en integriteit randvoorwaarden zijn, zoals terecht in het Collegeakkoord wordt gesteld. Dat geldt uiteraard ook voor u als Collegeleden onderling, binnen uw collegiaal bestuur en in de relatie met de ambtelijke organisatie, waar samenspel en tegenspraak alle ruimte moeten hebben. U gaat als College samen met de Staten en onze ambtenaren aan de slag met de uitvoering van een ambitieus plan voor Limburg. We zijn de eerste provincie die er na de verkiezingen in is geslaagd om tot een akkoord te komen. U bent ook landelijk het eerste College dat wordt geïnstalleerd en dat is best iets om trots op te zijn. Ik zie het als een voorbeeld van hoe we in Limburg in staat zijn om elkaar te vinden, juist ook in lastige tijden. Want soms zijn het ook lastige tijden. De opgaven die op tafel liggen zijn complex en ook op allerlei manieren met elkaar verweven. Van de uitdagingen in het landelijk gebied tot vraagstukken rondom wonen, het openbaar vervoer, water, energie, sociale ongelijkheid, circulaire economie, veiligheid en dit rijtje is nog lang niet compleet. Allemaal thema's die de Limburgers in hun dagelijks leven raken en waar we als regio en

als land dringend oplossingen voor moeten vinden, waarbij vanuit Den Haag en Brussel steeds vaker naar provincies en regio's wordt gekeken om die oplossingen te bedenken en vooral ook om ze uit te voeren. Dus zullen we onszelf de hoe-vraag steeds nadrukkelijker moeten stellen. Hoe krijgen we het allemaal voor elkaar? Hoe organiseren we de uitvoeringskracht om problemen daadwerkelijk op te lossen en plannen tot een succes te maken? Dat is een puzzel die we samen moeten leggen: Gedeputeerde Staten, Provinciale Staten, de ambtelijke organisatie en alle Limburgers, in nauwe samenwerking met partners in de regio en daarbuiten. Bedenken is één ding, uitvoeren is weer van een andere orde, vergt weer andere kwaliteiten, andere accenten in de organisatie. Daar wil ik graag ook bij deze gelegenheid jullie aandacht voor vragen. Niet alleen omdat uitvoeringskracht cruciaal is voor het aanpakken van grote opgaven, maar ook omdat het de weg vrijmaakt om kansen te benutten, want die zijn er natuurlijk ook volop, zoals ook terecht in het nieuwe Collegeakkoord wordt gesteld. Kansen om een stevige hand in de rug te bieden voor Limburgers die het nodig hebben en ook kansen om als regio een stap vooruit te maken, van sommige noden een deugd te maken door de innovaties en oplossingen die we hier bedenken uit te bouwen tot nieuwe initiatieven en nieuwe bedrijvigheid die waarde hebben voor de rest van Nederland en de wereld. Zo maken we samen Limburg groter en geven we de term Brightlands nieuwe betekenis. Limburg als de plek waar de future bright is, niet alleen op de campussen, maar in de hele provincie. Het lijkt me een hele mooie stip op de horizon. In het Collegeakkoord wordt benadrukt dat lobby en fondsenwerving vanuit de Provincie belangrijker zijn dan ooit. Dat wil ik graag onderschrijven. We zullen heel actief moeten zijn richting Haagse ministeries, het Haagse parlement en alle Brusselse gremia om de juiste mandaten te krijgen, de best passende wetgeving en alle benodigde financiële middelen, want alleen als dat lukt, zijn we in staat om als Provincie onze rol te pakken in de grote vraagstukken van deze tijd. Daar ligt een opgave voor iedereen in dit huis. Ons samenspel zal ook in de belangenbehartiging van Limburg beter moeten zijn dan ooit tevoren. We hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om Limburg in al haar facetten op de kaart te zetten, samen met al onze partners buiten het huis. We moeten laten zien wat we te bieden hebben, wat we kunnen bereiken en wat we daarvoor nodig hebben en dat eindeloos herhalen, totdat in Den Haag en Brussel de juiste kwartjes vallen en de benodigde euro's ook onze kant op komen. Structureel, want elke regio telt en zeker ons mooie bijzondere, innovatieve Limburg. Dames en heren, ik zal afronden. Voldoende stichtelijke woorden voor nu. Ik verheug me op een ideale samenwerking met het College en met de Staten en wil het nieuwe College tot slot graag op het hart drukken om vooral van deze dag te genieten, want wat ze zeggen over ministers zou ook zomaar eens voor Gedeputeerden kunnen gelden: 'De eerste en de laatste dag zijn het leukst.' Geniet er dus van. Dank u wel.

12 Toelating en installatie nieuwe Statenleden

De voorzitter: Dames en heren, dan komen we nu bij de toelating en installatie van de nieuwe Statenleden. Als gevolg van de benoeming van de nieuwe GS-leden zullen er drie nieuwe Statenleden toetreden tot Provinciale Staten. Volgens het proces-verbaal van het Centraal Stembureau van de verkiezingen van Provinciale Staten zijn dat op alfabetische volgorde de heer Wouter Ijpelaar namens het CDA, de heer Guus Pelzer namens de VVD en mevrouw Lisa Wolters namens de Partij van de Arbeid. Ter voldoening van hetgeen gesteld is in het Reglement van Orde voor vergaderingen van Provinciale Staten is een commissie van drie leden ingesteld voor het onderzoek van de geloofsbrieven van deze Statenleden, te weten de heer Loomans als voorzitter, mevrouw Fischer-Otten en mevrouw Smeets. Ten dienste van het onderzoek van de geloofsbrieven, overeenkomstig het bepaalde in het Reglement van Orde voor vergaderingen van Provinciale Staten, zijn overlegd een opgave van alle door hem of haar beklede openbare betrekkingen, een gewaarmerkt afschrift uit de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens, waaruit de huidige woonplaats, geboortedatum en -plaats, alsmede het Nederlanderschap en het niet uitgesloten zijn van het kiesrecht pleiten. Ik verzoek de heer Loomans als voorzitter van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven vanaf het spreekgestoelte verslag uit te brengen omtrent de gedane onderzoeken.

De heer Loomans (Partij voor de Dieren): De Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven heeft de geloofsbrieven onderzocht van de heren Ijpelaar en Pelzer, alsook van mevrouw Wolters. De commissie

heeft de geloofsbrieven in orde bevonden. De heer Ijpelaar is door de voorzitter van het Centraal Stembureau op 23 juni 2023 benoemd tot Statenlid. Deze benoeming is tijdig door hem aangenomen. De heer Pelzer is door de voorzitter van het Centraal Stembureau op 23 juni 2023 benoemd tot Statenlid. Deze benoeming is tijdig door hem aangenomen. Mevrouw Wolters is door de voorzitter van het Centraal Stembureau op 23 juni 2023 benoemd tot Statenlid. Deze benoeming is tijdig door haar aangenomen. De heer Ijpelaar, de heer Pelzer en mevrouw Wolters hebben een verklaring openbare betrekkingen aangereikt. Vervolgens heeft de commissie aan de hand van een uittreksel uit de Basisregistratie Personen vastgesteld dat zij voldoen aan alle in de Provinciewet gestelde eisen. Er is niets gebleken van met het lidmaatschap van Provinciale Staten onverenigbare betrekkingen. De commissie adviseert Provinciale Staten dan ook om de benoemden toe te laten tot Provinciale Staten.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Loopmans. Ik wil graag de leden van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven danken voor de verrichte werkzaamheden. Overeenkomstig het verslag van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven constateer ik dat er geen wettelijke beletselen zijn om de kandidaat-Statenleden te benoemen. Ik verzoek de bodes de kandidaat-Statenleden naar de interruptiemicrofoon te begeleiden voor de eed of de belofte. Precies. Ik zal eerst de teksten oplezen. Daarna zult u met twee vingers in de lucht, van uw rechterhand, 'zo waarlijk helpe mij God almachtig' of indien u de verklaring en belofte aflegt 'dat verklaar en belooft ik' uitspreken. De eed: 'Ik zweer dat ik, om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen.' De verklaring en belofte luidt: 'Ik verklaar dat ik, om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en belooft dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik belooft dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen.' De heer Ijpelaar

De heer Ijpelaar (CDA): Zo ware helpe God mij almachtig.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Pelzer.

De heer Pelzer (VVD): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Wolters.

Mevrouw Wolters (PvdA): Dat verklaar en belooft ik.

De voorzitter: Daarmee mag ik u als eerste van harte feliciteren met deze prachtige job. Doe vooral uw best en geniet ervan en ik vraag de bodes om onder luid applaus u naar uw plaatsen te begeleiden.

13 Sluiting

De voorzitter: Dames en heren, daarmee zijn we aan het eind gekomen van deze hele bijzondere Statenvergadering. Ik vraag u dadelijk even een half minuutje te blijven zitten en dan verzoek ik de nieuwe Gedeputeerden om bij die grote deur te gaan staan, zodat u wanneer u ook richting de Grote Staat gaat, waar er een nadronk is en waar u met elkaar nog even kunt napraten over dit heugelijke feit, dat u onderweg de Gedeputeerden tegenkomt om ze van harte te feliciteren dan wel heel veel wijsheid te wensen. Ik sluit hiermee de vergadering. Vergadering gesloten.

De vergadering eindigde om 15.30 uur.

De notulen van de vergadering van 23 juni 2023 zijn door Provinciale Staten goedgekeurd in hun vergadering van 29 september 2023.

Dhr. mr. A.O.J. Pregled, griffier

Dhr. E.G.M. Roemer, voorzitter